Jaargang 115. Vrijdag, 7 Maart 1856. No. 29.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden:

1). Dat in het *bestek wegens het leveren van materialen tot het onderhouden der provinciale en groote wegen van de tweede klasse in de provincie Groningen, in* 1856, in het *zesde* perceel, *weg van Groningen naar de Zoutkamp*, eene drukfeil is ingeslopen, invoege dat aldaar, in stede van 380 *kub. ellen grind*, moet worden gelezen: **680 kub. ellen grind.**

2). Dat uit hoofde van den invallenden 2*den Paaschdag*, de aanbesteding der perceelen *zes*, *zeven* en *acht* van die leverantie, in plaats van op *Maandag den* 24*sten Maart* 1856, zoo als vroeger geannonceerd was, zal plaats hebben op **Maandag den 31sten Maart 1856, des middags te 12 uur.**

GRONINGEN, 3 Maart 1856.

De Commissaris des Konings voorn.:
I. A. VAN ROIJEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat de **KLAPBRUG** over het **Trekdiep** te ***Foxham***, op **Zaturdag den 8sten Maart e.k.** voor den **overrid** zal zijn **GESLOTEN.**

GRONINGEN, 28 Februarij 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Staats-Loterij.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen bij deze, naar aanleiding eener Missive van den Heer COMMISSARIS DES KONINGS in deze Provincie, d.d. 14den Februarij 1856, no. 14, ter kennis van de belanghebbenden, dat Z. Exc. de MINISTER VAN FINANCIËN, bij besluit van den 6den Februarij 1856, no. 27, Afdeeling Registratie, heeft vastgesteld de **229ste STAATS-LOTERIJ,** en dat bij die Resolutie onder anderen het navolgende is bepaald:

a. De collecte der 229ste Loterij zal geopend worden op Maandag den 3den Maart 1856, en worden gesloten op Zaturdag den 15den dierzelfde maand.

b. De trekking van de onderscheidene klassen zal geschieden veertien dagen de eene na de andere. Die van de 1ste klasse der Loterij zal plaats hebben en geheel moeten afloopen op den 31sten Maart, 1sten, 2den en 3den April 1856;

die der 2de klasse op den 14den, 15den, 16den en 17den derzelfde maand;

die der 3de klasse op den 28sten, 29sten en 30sten derzelfde maand;

die der 4de klasse op den 13den, 14den en 15den Mei;

en die der 5de of laatste klasse op den 26sten, 27sten, 28sten en 29sten Mei, den 3den, 4den, 5den, 6den, 10den, 11den, 12den, 13den, 17den, 18den, 19den en 20sten Junij;

terwijl de laatste 100 nommers op Zaturdag den 21sten Junij 1856 zullen getrokken worden.

c. De Collecteurs, Splitters en Debitanten zullen bij het verkoopen of verhuren van loten niet meerder mogen vorderen dan

Bij verkoop,

I. Van loten voor alle klassen of doorgefourneerde:

Geheele	*f* 69.00
Halve	- 34.50
Vijfde	- 13.80
Tiende	- 6.90
Twintigste	- 3.45

II. Van klassikale loten:

Voor de 1ste klasse.		Voor de 3de klasse.	
Geheele	*f* 14.00	Geheele	*f* 40.00
Halve	- 7.00	Halve	- 20.00
Vijfde	- 2.80	Vijfde	- 8.00
Tiende	- 1.40	Tiende	- 4.00
Twintigste	- 0.70	Twintigste	- 2.00
Voor de 2de klasse.		**Voor de 4de klasse.**	
Geheele	*f* 26.00	Geheele	*f* 56.00
Halve	- 13.00	Halve	- 28.00
Vijfde	- 5.20	Vijfde	- 11.20
Tiende	- 2.60	Tiende	- 5.60
Twintigste	- 1.30	Twintigste	- 2.80

Voor de 5de klasse.

Geheele	*f* 71.00
Halve	- 35.50
Vijfde	- 14.20
Tiende	- 7.10
Twintigste	- 3.55

Bij verhuring.

Voor de 1ste klasse.		Voor de 3de klasse.	
Geheele	*f* 4.00	Geheele	*f* 10.00
Halve	- 2.00	Halve	- 5.00
Vijfde	- 0.80	Vijfde	- 2.00
Tiende	- 0.40	Tiende	- 1.00
Twintigste	- 0.20	Twintigste	- 0.50
Voor de 2de klasse.		**Voor de 4de klasse.**	
Geheele	*f* 8.00	Geheele	*f* 14.00
Halve	- 4.00	Halve	- 7.00
Vijfde	- 1.60	Vijfde	- 2.80
Tiende	- 0.80	Tiende	- 1.40
Twintigste	- 0.40	Twintigste	- 0.70

Voor de *eerste week* der 5de klasse.

Geheele	*f* 18.00
Halve	- 9.00
Vijfde	- 3.60
Tiende	- 1.80
Twintigste	- 0.90

Diegenen, welke de hierboven bepaalde prijzen voor klassikale *kooploten* hebben betaald, zullen, indien hun lot niet wordt uitgetrokken in de klassen waarvoor hun lot genomen was, derzelver fournissement voor de volgende klassen kunnen voldoen, gelijk hetzelve bij het Plan is vastgesteld, namelijk, voor geheele loten:

Bij de verwisseling voor de 2de klasse met	*f* 12.00
Voor de 3de klasse met	- 14.00
Voor de 4de klasse met	- 16.00
Voor de 5de klasse met	- 15.00

en voor de gedeelten van loten naar evenredigheid van deze prijzen; alles zonder verdere bijbetaling van eenig opgeld.

d. De prijs, waarvoor de loten gedurende de verdere trekking der vijfde klasse zullen mogen verkocht en verhuurd worden, zal nader, voor elke week afzonderlijk, worden bepaald.

De Collecteurs, Splitters en Debitanten zullen zich moeten gedragen naar de vorenstaande bepalingen, welke, te dien einde, overeenkomstig art. 3 van het Koninklijk besluit van den 6den Januarij 1831, no. 68, in de *Nederlandsche Staats-Courant* zullen worden geplaatst.

GRONINGEN, 3 Maart 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De COMMISSIE van ONDERWIJS in de Provincie *Groningen* zal hare Vergadering, om **RANG-EXAMENS** af te nemen, houden op WOENSDAG den 26sten Maart, des morgens te 8 uur, in het CONCERTHUIS alhier. Die zich dan willen laten EXAMINEREN, gelieven hunne Geboorteacte, een Getuigschrift van goed zedelijk gedrag en Bewijs van vroeger verkregen Rang (zoo zij dien bezitten) aan den Schoolopziener van hun District *franko* in te zenden vóór den 15den Maart e.k., en er *schriftelijk* bij te voegen, welk Examen zij verlangen af te leggen.

DINGSDAG den 25sten Maart, des morgens te 10 uur, zal het Examen worden afgenomen van hen, die op de KWEEKSCHOOL van het Departement *Groningen* der Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen*, wenschen toegelaten te worden. Zij moeten ten minste 14 jaar oud zijn en gunstige getuigenissen hebben, en, voor zoo verre zij naar eene Provinciale Beurs willen dingen, den 3den Rang bezitten, op het platteland dezer provincie tehuis behooren en eenig blijk leveren, dat zij zulk eene hulp noodig hebben.

Ook de Bewijzen voor dit een en ander gelieve men vóór den 15den Maart *franko* aan den Schoolopziener van zijn District in te zenden.

GRONINGEN, 25 Februarij 1856.

De Secretaris der Commissie van Onderwijs en der Commissie over de Kweekschool:
P. HOFSTEDE DE GROOT.

RAADSVERGADERING,
Zaturdag den 8sten Maart 1856, 's middags te 12 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOSTINDIE.

BATAVIA, 9 Januarij.

Door Z. Exc. den gouverneur-generaal van Nederl. Indië zijn o. a. benoemd: tot controleur 3de kl. *P. P. du Cloux*; tot resident van Tappanolie, ter westkust van Sumatra, *J. Blok*; en tot pred. bij de Protest. gem. te Riouw, ds. *Th. C. M. Haneyraat*, thans tijdelijk belast met de waarneming van de dienst in de res. Rembang en Japara.

— De gouverneur-generaal heeft eene ordonnantie uitgevaardigd, waarbij hij, — uit overweging van de dringende noodzakelijkheid, voornamelijk ook in het belang van den handel, — de Europesche wetgeving, voor zoover die thans daarvoor vatbaar is, van toepassing verklaart op de met de inlandsche gelijkgestelde bevolking (vreemde Oosterlingen). De daartoe strekkende bepalingen zijn totdat dienaangaande anders wordt beschikt, alleen toepasselijk op de eilanden Java en Madura. De ordonnantie treedt in werking op den 1sten Maart 1856.

— De Javasche bladen behelzen een uitvoerig relaas van de expeditie eener Nederlandsche flotille tot tuchtiging van zeeroovers in de wateren van Timor en langs de noordkust van Flores. Daaruit blijkt, dat den 27sten Aug. j.l. Zr. Ms. stoomschip *Celebes* met de schoenerbrik *Lansier*, ongeveer 1560 man troepen bij Selamoe aan wal hebben gezet, en dat deze onmiddellijk landwaarts gerukt, drie kampongs met den geheelen oogst hebben vernield, de bezetting verwoest, waarbij het krijgshoofd der Rottinezen zwaar gewond werd en zijn opvolger sneuvelde. De baaijen van Rioem en Lollakarta werden vervolgens aangedaan. In de eerste vernielde men 23 rooverpraauwen, en in de laatste landde eene divisie troepen, onder kommando van den luit. ter zee *C. Star Numan*, die na een hardnekkig gevecht, 16 praauwen en 52 huizen en vele goederen in de asch legden.

Het stoomschip *de Admiraal van Kinsbergen* maakte een' togt tegen de zeeroovers naar het eiland Tana Djampea, waar 3 kampongs, bestaande uit 23 huizen, benevens 14 praauwen werden verbrand, terwijl 5 man en eene vrouw werden genomen en eenige wapens en kruid buit gemaakt. In het geheel werden gedurende dezen kruistogt 54 rooverpraauwen vernield.

(De *Singapore Free Press* zwaait op nieuw lof toe aan de Nederlandsche regering wegens hare ijverige pogingen tot het tegengaan van den zeeroof in de Indische wateren en zegt verder, dat zij in dit opzigt gunstig afsteekt bij de Britsch-Indische regering, die de vele klagten wegens zeerooverijen met eene onverschilligheid behandelt, welke genoegzaam aantoont, dat ze niet doordrongen is van het belang der zaak.)

— Naar men thans mededeelt, is de zending naar Japan zeer gunstig uitgevallen. De stoomboot *Soembing* is als een welkom geschenk door de Japansche regering aangenomen, en de bemanning van dat schip in dienst van het Japansch bestuur overgegaan. De kommandant van dat vaartuig zal, boven zijn tractement als zee-officier in Nederlandsche dienst, *f* 550 's maands van het Japansch gouvernement genieten.

RUSLAND. — TURKIJE.

In het vorig nommer dezer Courant deelden wij reeds de troonrede van Keizer *Napoleon* in zijn geheel mede. Wij weten nog niet, welken indruk die rede te Parijs en elders heeft te weeg gebragt, doch mogen het als zeker stellen, dat zij niet aan de algemeene verwachting heeft beantwoord. Algemeen toch was men van gevoelen, dat de Keizer zou mededeelen, dat de vredes-preliminairen waren geteekend en *alzoo* (want die beteekenis hechtte men aan de onderteekening der preliminairen) de vrede verzekerd was. Zoo schrijft onder anderen de correspondent van een Belgisch dagblad uit Parijs van l.l. Zondag: »De vredes-preliminairen zijn gisteren avond geteekend. Dit feit is van algemeene bekendheid, de telegraaf heeft dit nieuws aan het buitenland medegedeeld, maar hier zullen wij die heugelijke gebeurtenis morgen eerst op eene officiële wijze vernemen. Dit is al wat ik u kan zeggen van den vrede, dien men door duizend kanonschoten had moeten aankondigen, zoo niet de Keizer dat genoegen voor zich had willen behouden."

En in plaats hiervan, lezen wij in de rede des Keizers nog niets bepaalds omtrent den vrede. »De gevolmagtigden zijn thans bijeen, zegt hij, om over de voorwaarden des vredes te beslissen. De geest van gematigdheid en billijkheid die hen allen bezielt moet ons *hoop* geven op eene gewenschte uitkomst."

Die woorden wettigen dus in geenen deele de algemeene kreet die gehoord werd: »de vredes-preliminairen zijn geteekend; dus is het herstel des vredes verzekerd."

Een van beiden is alzoo waar: òf het berigt van de onderteekening der vredes-preliminairen is voorbarig, òf die onderteekening is niet van dat gewigt, hetwelk daaraan werd gehecht. Het eerste komt ons niet waarschijnlijk voor. Alle dagbladen die hunne correspondenten in Parijs hebben, of die, zooals de ministeriële Engelsche Couranten, langs anderen weg, goed ingelicht kunnen zijn, herhalen als uit eenen mond, dat de vredes-preliminairen in de derde zitting van het congres op Zaturdag door de onderscheidene gevolmagtigden definitief zijn geteekend.

Er blijft alzoo niets anders over dan te stellen, dat aan dit feit eene al te groote beteekenis gehecht is. Dit is ook het gevoelen van de *Morning Post*, die bij het berigt van de onderteekening der preliminairen de opmerking voegt, dat het onderteekende stuk niets anders dan het Oostenrijksche vredesvoorstel bevat en alzoo vele punten, die in het definitive vredesverdrag moeten geregeld worden, onbeslist laat. Volgens een telegrafisch berigt, heeft lord *Palmerston* volkomen bevestigd wat hier door de *Morning-Post* wordt gezegd.

Onze slotsom is derhalve, dat de onderteekening der vredes-preliminairen wel heeft plaats gehad, maar dat deze volstrekt niet met het sluiten van den vrede zelven moet worden gelijk gesteld.

Ter juiste beoordeeling van den tegenwoordigen stand van zaken is het welligt niet ongepast de nota van den Franschen *Moniteur* in herinnering te brengen, waarmede dat blad den 2den Febr. de onderteekening van het Weener protocol aankondigde: »De Russische regering — zoo lezen wij daar — heeft de onderteekening van het protocol te Weenen voorgesteld, om de toestemming van de contraherende mogendheden tot de voorslagen welke tot grondslag der onderhandeling zullen strekken te constateren en om te bepalen, dat de gevolmagtigden binnen drie weken (of vroeger, wanneer dit mogelijk is) zullen bijeenkomen, ten einde achtereenvolgens tot de onderteekening der vredes-preliminairen, tot het sluiten van een wapenstilstand en tot het openen van de algemeene onderhandeling te geraken." Overeenkomstig dit programma, is tot heden toe de wapenstilstand nog niet afgekondigd; de onderteekening der vredes-preliminairen was eene noodzakelijke voorwaarde, die moest vooraf gaan. Nu de gevolmagtigden daartoe zijn overgegaan, zal ook de wapenstilstand (waaromtrent zij reeds overeengekomen zijn) weldra worden afgekondigd. Eerst dan zal over het vredestraktaat worden onderhandeld overeenkomstig de grondslagen vervat in de Oostenrijksche voorstellen.

Daarom *kon* Keizer *Napoleon* nog niets zekers omtrent den uitslag der onderhandelingen zeggen. Van dit standpunt beschouwd, zijn zijne woorden vrij bemoedigend, althans niet verontrustend. Vooral het slot zijner rede moet overal een aangenamen indruk te weeg brengen. »Laat ons, zoo toch eindigde hij, in dezen voor het lot der volken zoo gewigtigen oogenblik ons vertrouwen op God vestigen, opdat Hij onze pogingen doe strekken ten meesten voordeele voor de belangen der menschheid en der beschaving."

Instemmende met die bede, blijven wij met gespannen verwachting den verderen loop der conferentie gadeslaan. Het is een oogenblik van plegtige onzekerheid, waarin Europa verkeert. Het groote pleit van vrede of oorlog is zijne oplossing nabij.

Eergisteren, Dingsdag, is de vierde zitting van het congres gehouden.

In de beschouwing, welke het Russisch gezinde dagblad *le Nord* van de redevoering des Keizers geeft, doet dit dagblad uitkomen, dat men niet meer kon verwachten van een vorst, wiens eerste verpligting is, een omzigtig voorbehoud, geroepen als hij is om te spreken, vóór dat het belangrijke werk der algemeene pacificatie zijn beslag heeft erlangd. Om den vrede te kunnen aankondigen, gaat dit blad voort, had er geen punt meer te regelen over moeten zijn gebleven. De vraagstukken, die nog beslist moeten worden, behoeven geene aanleiding tot bekommering te geven, vermits de Keizer verklaart, *dat al de gevolmagtigden bezield zijn met den meest gewenschten geest van matiging en billijkheid*, twee omstandigheden, welke den oorlog onmogelijk maken.

Ook uit het Oosten is thans de inhoud bekend geworden van een besluit, waardoor een nieuw tijdperk wordt geopend in de geschiedenis van Turkije en 't welk daarin aan Sultan *Abdul Medjid* eene geheel bijzondere plaats waarborgt; wij bedoelen de Hattischeriff of de keizerlijke firman, strekkende tot geheele hervorming van het inwendig bestuur van Turkije. Het is, gelijk wij reeds vroeger gemeld hebben, den 18den Februarij in tegenwoordigheid van de hiertoe opgeroepen beambten, voorgelezen en afgekondigd.

De aanvang van dezen gewigtigen firman des Sultans luidt aldus: »Het is altijd mijn vurigste wensch geweest, het geluk te verzekeren van al de klassen der onderdanen, die door Gods voorzienigheid onder mijn' keizerlijken schepter geplaatst zijn; en sedert mijne troonsbeklimming ben ik daarvoor onvermoeid werkzaam geweest. Deze onophoudelijke pogingen hebben, dank zij den Almagtige, reeds vele goede vruchten gedragen. Met elken dag neemt de rijkdom en het geluk der onderdanen van mijn rijk toe. Daar het thans mijn wensch is de nieuwe verordeningen te vernieuwen en uit te breiden, die ingevoerd zijn met het doel om de zaken in een met de waardigheid mijns rijks en met deszelfs rang onder de beschaafde natiën overeenkomenden staat te brengen, en daar de regten van mijnen troon thans door de trouw en de lofwaardige krachtsinspanning van al mijne onderdanen en door de welwillende en vriendschappelijke medewerking der groote mogendheden, mijne edele bondgenooten, eene bekrachtiging van de zijde des buitenlands ontvangen hebben, die het begin van een nieuw tijdvak behoort te zijn, — zoo is het mijn wil, de welvaart en den voorspoed in mijn land te vermeerderen, het geluk te bewerken van al mijne onderdanen, die in mijn oog allen gelijk, mij allen even dierbaar en onderling door den band der vaderlandsliefde van harte vereenigd zijn, en mij te verzekeren van middelen om de welvaart mijns rijks dag op dag te doen toenemen.

»Ik heb alzoo de volgende besluiten genomen en gelast de uitvoering derzelve."

Die besluiten komen hoofdzakelijk hierop neder: »Aan elke godsdienst, wat ook het aantal harer belijders zij, zal volkomen vrije uitoefening worden verzekerd. Geen van de onderdanen der Porte zal in de uitoefening zijner godsdienst worden belemmerd, noch deswege op eenigerlei wijze bemoeijelijkt. Niemand mag worden gedrongen om van godsdienst te veranderen. Alle onderdanen, zonder onderscheid van volksstam, zijn tot de openbare beambten benoembaar. In de rijksscholen zullen alle onderdanen worden opgenomen, mits zij ten aanzien van ouderdom of kundigheden de vereischten bezitten bij de reglementen bepaald. Bovendien wordt aan elke kerkgemeente vrijheid verleend om openbare scholen op te rigten, onder bepaling, dat de manier van onderwijzen en de keuze der onderwijzers onder het toezigt zullen staan van eene gemengde commissie. Alle regtszaken waarin belijders van verschillende godsdiensten betrokken zijn, zullen naar gemengde regtbanken worden verwezen, die in het openbaar zullen regt spreken. De voorschriften ten aanzien van de wijze van procederen voor die regtbanken zullen zoo spoedig mogelijk worden herzien. Mede zal zoo spoedig mogelijk worden overgegaan tot de hervorming van het strafstelsel, ten einde de voorschriften der menschlievendheid met de eischen der justitie overeen te brengen. De organisatie der politie zal in dier voege worden herzien, dat de veiligheid van personen en goederen aan alle onderdanen worden gewaarborgd. Ook in zake van belastingen zijn alle onderdanen gelijk voor de wet. De Christen onderdanen zullen, even als de Muzelmannen, aan de wet op de ligtingen voor de krijgsdienst onderworpen zijn; het beginsel van plaatsvervanging zal worden erkend. Binnen kort zal eene volledige wet worden afgekondigd omtrent de toelating en de dienst van alle niet-Muzelmansche gezindheden bij het leger. De beschikking over onroerende goederen wordt aan alle onderdanen gemeen; ook kunnen vreemdelingen grondeigenaren worden, mits zich aan de politiewetten onderwerpende. De misbruiken in de heffing van de belastingen zullen op de meest afdoende wijze worden tegengegaan. Het stelsel van regtstreeksche heffingen zal in plaats van dat der verpachtingen worden ingevoerd. Voor werken van openbaar nut zal eene gepaste som worden aangewezen. De staatsbegrooting zal jaarlijks worden openbaar gemaakt. Van elke gezindheid zullen de hoofden en een afgevaardigde, door den Sultan te benoemen, geroepen worden om aan de beraadslaging van den oppersten raad deel te nemen, bij alle aangelegenheden die de gezamenlijke onderdanen des rijks betreffen. De wetten tegen verkooping en verduistering van openbare gelden zullen op alle onderdanen worden toegepast. Men zal zich zoo spoedig mogelijk bezig houden met de hervorming van het muntstelsel en de oprigting van banken en andere crediet-instellingen; gelijk ook met den aanleg van wegen en kanalen. Al wat den handel en landbouw kan belemmeren, zal afgeschaft worden.

»Zoodanig — aldus eindigt dit stuk — zijn mijn wil en mijne bevelen. En gij, mijn groot-vizier, zult op gebruikelijke wijze dezen keizerlijken firman zoowel in mijne hoofdstad, als in alle deelen van mijn rijk, doen afkondigen, en zorgvuldig toezien en alle noodige maatregelen nemen, opdat alle daarin vervatte bevelen met de stiptste naauwkeurigheid worden ten uitvoer gebragt."

Het besluit is dien ten gevolge in een millioen exemplaren verspreid.

Blijkens berigten uit Konstantinopel van den 25sten Febr., was aldaar sedert de afkondiging van dezen firman, geene ernstige storing der openbare orde voorgevallen: de Turksche bevolking der hoofdstad scheen te berusten in die groote hervorming, welke de Christenen uit den staat van overwonnelingen opbeurde en tot burgers des rijks verhief; althans onthield zij zich van oproerige en luidruchtige blijken van misnoegen.

Intusschen zijn velen nog niet gerust gesteld en zijn zij van oordeel, dat het moeijelijkste nog moet worden verkregen, te weten de uitvoering der voorgenomene hervormingen, welke, bij de in Turkije bestaande geestdrijverij en vooroordeelen, zeer zeker niet zal kunnen geschieden, dan met de krachtige medewerking der geallieërden van de Porte.

Ook meenden deze, dat de Grieksche geestelijkheid krachtige pogingen zou aanwenden, om eenen invloed te behouden, welke zij zeer zeker zou verliezen, zoodra de hervormingsmaatregel in al zijne uitgestrektheid werd toegepast.

Lord *Redcliffe* neemt de houding aan, alsof hij den weg tot die hervorming gebaand heeft, en zegt, dat hij, nu hij zijn arbeid zoo goed heeft bekroond gezien, zich kan terugtrekken, daar de afgekondigde firman de kroon is op zijn werk. Al is dit eenigzins onjuist en al mogen de Fransche en Oostenrijksche gezanten zich evenzeer hebben beijverd, om de Porte tot de thans uitgevaardigde inwilligingen te brengen, men zal in Konstantinopel den lord gaarne de eere laten en hem met die eer naar Engeland laten terugkeeren.

Volgens een door het *Journal des Débats* medegedeeld schrijven, heeft de Turksche ministerraad zich, behoudens eenige weinige wijzigingen, vereenigd met het plan tot nieuwe regeling van het bestuur der Donau-vorstendommen, hetwelk door den grootvizier en den minister van buitenlandsche zaken in overleg met de gezanten van Frankrijk, Engeland en Oostenrijk ontworpen was.

De tijdingen uit de Krim loopen tot den 21sten Februarij. Het fort Paul is vernield en het Quarantaine-fort ondermijnd. De Engelschen maakten toebereidselen tot eene expeditie met landingstroepen; waarschijnlijk is de bestemming Trebizonde.

Omer-pacha concentreert zijne troepen te Redut Kalé en heeft Trebizonde verlaten. De generaal *Williams* zal uitgewisseld worden tegen den Russischen generaal *Kokonowitsch*.

De *Russ. Inv.* bevat eene lange lijst van officiers-benoemingen bij de landweer, die thans reeds 350,000 man telt, welke 31 gouvernementen aan den Czaar, ten gevolge van de tweede oproeping, in de wapens gebragt hebben. Overigens duren de krijgstoerustingen te land en te water in Rusland voort, in weerwil van de vredelievende verwachtingen.

Uit Odessa wordt berigt, dat weder eene ligting van 23 man op de 1000 is voorgeschreven, een blijk met hoeveel kracht de Russische regering den oorlog denkt door te voeren, als de vrede niet mogt gesloten worden.

Wijlen prins *Paskewitsch* heeft over zijn vermogen van circa 70 millioen Poolsche guldens (*f* 40 millioen) volgenderwijze beschikt. Zijn zoon, prins *Theodor*, ontvangt 30 millioen, voor het grootste gedeelte in goederen, terwijl de beide dochters, de prinses *Wolkonska* en de prinses *Labanow-Rostowska*, elk 20 millioen bekomen. Aan de prinses-weduwe is in het testament niets vermaakt, daar zij behalve haar eigen vermogen als weduwe van den keizerlijken stadhouder een jaarlijksch pensioen van 30,000 zilveren roebels (*f* 57,000) uit de schatkist trekt.

DUITSCHLAND.

Terwijl men schier overal in Duitschland ijverig in de weer is om aan de constitutionnele vrijheden zooveel mogelijk afbreuk te doen, maakt de hertog van Saksen-Coburg-Gotha te dien opzigte eene loffelijke uitzondering. Zoo heeft de hertog nog onlangs, bij gelegenheid van een adres, hem door eenige aanzienlijke ingezetenen aangeboden, verklaard, dat hij tot zijn leedwezen in onderscheidene Duitsche staten een geest van onverschilligheid voor het constitutionnele leven zag toenemen, terwijl men van den anderen kant, met een blinden ijver alle deelname des volks aan de openbare aangelegenheden trachtte te bestrijden en te belemmeren. De hertog gaf bij die gelegenheid ook nog te kennen, dat hij steeds in overeenstemming met zijn volk hoopte te handelen en met zijne hulp hoopte te geraken tot eene hechte bevestiging van de welvaart en vrijheid des lands.

— Den aartsbisschop van Freiburg, *Herman von Vicari*, werd dezer dagen door den bisschop van Straatsburg, den maire dier stad, en de gebroeders *Veuillot* (van *l'Univers*) een massief zilveren herdersstaf, ter waarde van 13- of 14,000 gulden, aangeboden als een bewijs van hulde, door een veertigtal Fransche en transatlantische bisschoppen aan het opperhoofd van de Opperrijnsche Katholijken gebragt.

— Een der gevolgen van het Oostenrijksche concordaat is reeds, dat de hertog van Modena het burgerlijk huwelijk in zijn land heeft afgeschaft en dat de hertogin van Parma de censuur in al hare gestrengheid heeft hersteld.

— De Donau-stoomvaart-maatschappij is thans in het bezit van 110 stoombooten, 18 schroefbooten, 310 ijzeren vaartuigen, waarbij eerlang nog 60 nieuwe, thans in aanbouw zijnde, komen, 25 ijzeren schepen voor het vervoer van varkens. Deze eigendommen der maatschappij vertegenwoordigen eene waarde van *f* 14 millioen.

DENEMARKEN.

De zittingen van het congres te Koppenhage nopens den Sondtol zijn sedert lang niet voortgezet, en wel doordien vele gevolmagtigden geenszins voorzien zijn van instructiën hunner regeringen, betreffende de door Denemarken voorgestelde kapitalisatie. Men zal zich toch herinneren, dat alleen de Russische gevolmagtigde zich daarmede vereenigd heeft. Wanneer de zaak niet spoedig geregeld wordt, dan kan het reeds tot een ernstig conflict komen tusschen N.-Amerika en Denemarken, voor dat het congres hoegenaamd iets van belang verrigt heeft; want de regering van Noord-Amerika heeft in der tijd verklaard, dat zij zich niet langer aan het heffen van den tol zal onderwerpen dan tot den 15 April aanstaande.

Eene divisie van de Engelsche vloot, zijnde de voorhoede en bestaande uit 4 linieschepen, is den 29sten Februarij te Elseneur aangekomen, waar zij voorloopig gestationneerd zal blijven.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 5 Maart.

In den afgeloopen nacht is een geweldige brand uitgebarsten in den schouwburg van Covent Garden, op het oogenblik dat een bal daarin werd gehouden. Het geheele gebouw staat thans in lichte laaije vlam; men vreest niets te zullen kunnen redde.n

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Maart.

Bij de openingsplegtigheid der kamers waren al de leden van het congres met een aanzienlijk gevolg tegenwoordig. De graaf *Orloff* prijkte met eene groote massa ridderordes; *Ali*-pacha was letterlijk een sterrebeeld.

De opening van de zitting der wetgevende vergadering heeft met het gebruikelijke ceremoniëel plaats gehad in de groote zaal van het kasteel der Tuileriën.

— De *Moniteur* deelt mede, dat, op verzoek van den heer *Nisard*, de Keizer gratie heeft verleend aan de vijf studenten, die veroordeeld zijn geworden wegens hun oproerig gedrag bij de lessen van dien hoogleeraar.

— Men zegt, dat de heer *Troplong* een wets-ontwerp in gereedheid brengt, ten doel hebbende de vondelingen, die den ouderdom van 10 à 12 jaren bereikt hebben, naar Algerië te zenden, om hen tot kolonisten op te leiden. Het getal vondelingen in geheel Frankrijk wordt geschat op 125,000.

— De regering zal de fabrikanten van lucifers verpligten uitsluitend gebruik te maken van roode phosphorus, als zijnde niet schadelijk voor de gezondheid der werklieden en minder gevaarlijk voor brand en vergiftiging.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 4 Maart.

Bij de Tweede Kamer is ingekomen een wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1856, bevattende het voorstel om daarop te brengen twee nieuwe posten, de eerste, groot *f* 184,144, voor kosten van den Haarlemmermeer-polder, die van beheer en toezigt en alle verdere uitgaven daaronder begrepen; en de tweede, groot *f* 111,730, voor de kosten der stichting van een stoomgemaal ter ontlasting van Rijnlands boezem op den IJssel, insgelijks met inbegrip van die van beheer en toezigt en alle verdere uitgaven.

— Bij besluit van den 15den Februarij is bepaald, dat tot aanvulling der landmagt in de Overzeesche Bezittingen, in den loop van dit jaar 1400 militairen zullen worden uitgezonden.

— Uit goede bron verneemt men, dat in de nabijheid der boschwol-fabrijk van de heeren *Panhorst* c. s. te Bennekom, bij Wageningen, een badhuis zal worden opgerigt, voor lijders aan jicht en rhumatiek. De olie der dennennaalden schijnt een heilzaam geneesmiddel tegen deze ziekten. In den afgeloopen zomer keerden reeds eenige lijders geheel hersteld huiswaarts.

DELFT, 3 Maart.

Door *C. van Dongen*, bouwman alhier, is op den 1sten dezer de eerste grasboter aan Z. M. den Koning aangeboden.

— In eene woning toebehoorende aan het hoogheemschap van Delfland en gelegen in de zeeduinen tusschen Loosduinen en Terheiden, woont een arbeider, die buitengewoon opzigter van de jagt en visscherij is. Een paar dagen geleden is de bedoelde arbeider naar zijn land gegaan, om te spitten, maar keerde op etenstijd niet terug, hetgeen zijne vrouw deed besluiten naar het land te gaan, ten einde zich van de reden van zijn wegblijven te vergewissen. Tot hare bevreemding miste zij haren man ter plaatste waar zij hem dacht te vinden, terwijl de spa en zijne handmoffen in het land aanwezig waren. Het spreekt van zelf, dat de vrouw, zoo in het dorp als in den omtrek, de ijverigste nasporingen in het werk stelde; doch deze mogten niet baten, zoodat de vrouw zich in de grootste ongerustheid bevond.

Nu verneemt men, dat de persoon, *Dirk van der Hoeven* genaamd, gelukkig is te regt gekomen. Maar hoe? De man had een konijn uit zijn hol willen krijgen, en had zich tot dat einde in het gat van den berg gewaagd. Toen hij daarin een eind wegs gevorderd was, stortte de berg in en lag de man onder het zand bedolven. Het konijn, dat *van der Hoeven* nazat, groef door en maakte een nieuw gat, waardoor de man lucht kreeg. Intusschen heeft hij 24 uren in dezen gevaarvollen toestand doorgebragt, totdat een landbouwer, *de Winter* genaamd, die ook in de duinen woont, na lang zoeken *van der Hoeven* vond en redde.

TEXEL, 3 Maart.

De ziekte onder de schapen, vooral onder de lammeren op ons eiland, rigt groote schade aan; men noemt het longziekte, omdat de ziekte aan de longen ontstaat; duizendentallen zijn reeds gestorven; opmerkelijk is het dat men in Noord-Holland ook eene ziekte aan de longen der paarden heeft ontdekt, waaraan velen sterven.

DEVENTER, 3 Maart.

Onze wakkere stadgenoot de stuurman *W. van Essen*, de redder van het Fransche schip *Harmonie* en daardoor ridder van het Legioen van Eer, is j.l. Vrijdag tot zijne reikhalzend verlangende ouders teruggekeerd. Heden avond werd hem eene luisterrijke serenade gebragt, bij welke gelegenheid de heer burgemeester mr. *G. Dumbar* in eene treffende toespraak hem geluk wenschte met het welslagen zijner edele zelfopoffering.

GRONINGEN, 6 Maart.

Aanstaanden Dingsdag den 11den Maart, des avonds te zeven uur, zal in het Concerthuis alhier eene vergadering gehouden worden van de Evangelische maatschappij, zoo als ook in den vorigen winter heeft plaats gehad. De heeren H. UDEN MASMAN, P. HOFSTEDE DE GROOT, G. HEERES en F. B. SCHIFFER zullen bij die gelegenheid als sprekers optreden, om aangaande het werk der Evangelisatie onder Roomsch-Katholijken eenige mededeelingen te doen.

— Bij arrest van het provinciale geregtshof van den 6den Maart 1856 zijn ENNE FREEKS DE GRAAF en JAN JOHANNES MIHL, arbeiders, wonende op den Andel, schuldig verklaard aan *diefstal van vee in de weide*, en te dier zake veroordeeld, met aanneming van verzachtende omstandigheden, de eerste tot correctionele gevangenisstraf van *drie* en de tweede van *twee* achtereenvolgende jaren, met solidaire veroordeeling in de kosten.

— Heden morgen werd door de regtbank alhier ten correctionele behandeld de procedure die in de zitting van l.l. Donderdag was uitgesteld, omdat de getuige P. P. weigerachtig was vóór het doen zijner getuigenis den bij de wet gevorderden eed af te leggen. Deze persoon, die te dier zake was in gijzeling gesteld, verscheen heden op nieuw en legde thans den gevorderden eed af, weshalve hij dan ook uit de gijzeling is ontslagen. Naar wij vernemen, moet P. P. behooren tot de secte der zoogenaamde Wederdoopers, meer algemeen in Noord-Amerika bekend, waar hij eenigen tijd heeft doorgebragt.

— Uit *Scheemda* wordt ons het volgende berigt ter plaatsing toegezonden: »Gelijk wij in der tijd van de algemeene deelneming hebben melding gemaakt, die zich in onze gemeente bij den dood en de begrafenis van wijlen onzen onderwijzer der jeugd RIJKO EBENS — den eersteling op onze nieuwe begraafplaats — openbaarde, zoo meenen wij thans niet onvermeld te mogen laten, dat de leden van het door hem opgerigte zanggezelschap met eenige andere vrienden zich vereenigd hebben om op de plaats waar zijn stoffelijk overschot rust, een gedenkteeken der vriendschap te stichten. Hetzelve bestaat in eene eenvoudige maar sierlijk bewerkte ijzeren grafnaald, met de inscriptie van gegoten en vergulde letteren:

»Hier rust de eersteling op dezen akker der dooden RIJKO EBENS, onderwijzer der jeugd te Scheemda, geboren den 22sten Julij 1828, overl. den 29sten Maart 1854; terwijl op de keerzijde staat: opgerigt door zijne vrienden." — Wij verheugen ons in de hulde die onzen vroeg gestorven vriend door dit gedenkteeken is toegebragt, en hopen dat het zien van hetzelve niet slechts menigeen de kortstondigheid van dit leven herinneren, maar ook tot zulk een leven opleiden en aansporen moge, dat zijne nagedachtenis in zegening zij."

— Uit *'s Gravenhage* wordt ons geschreven, dat de commissie van rapporteurs omtrent de wet op het lager onderwijs zich reeds onledig houdt met het opmaken van het verslag. Men verwacht dat de Tweede Kamer tegen Zondag den 16den dezer op reces zal scheiden; ten minste tegen Paschen.

— Van goederhand zijn wij onderrigt, dat het *congres over het armwezen*, 't welk den vorigen herfst is uitgesteld, thans door de daartoe benoemde commissie is bepaald, om te *Amsterdam* gehouden te worden op Dingsdag den 27sten Mei aanstaande en een of twee volgende dagen, in het gebouw van Felix Meritis, en dat in het programma (zie *Tijdschrift voor het Armwezen*, IV deel, bladz. 137) geene zaken van belang zullen veranderd worden.

Het gezamenlijk getal kerken en kapellen in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika is tot 36,221 gestegen, namelijk:

8,791	voor de	Baptisten,	waarvan er	ongeveer	3,000,000.
1,422	»	Episcopalen,	»	»	600,000.
12,467	»	Methodisten,	»	»	4,000,000.
4,584	»	Presbyterianen,	»	»	2,000,000.
1,213	»	Lutherschen,	»	»	500,000.
1,112	»	Katholijken,	»	»	700,000.

KUNSTNIEUWS.

Wij vestigen de aandacht onzer stadgenooten en muzijkvrienden op het concert, dat e.k. Maandag zal worden gegeven door den stadskapelmeester, den heer A. DE CORNILLON. Wij behoeven niet te herinneren, welk wezenlijk kunstgenot de voordragten van dien bekwamen toonkunstenaar steeds plagten te verschaffen, en hoe velen het dan ook hebben betreurd, dat hij een' tijd lang, door de gesteldheid zijns ligchaams, belet was, als vroeger, in dat opzigt werkzaam te zijn. Wij verheugen ons alzoo, uit de aankondiging van het nu te geven concert te kunnen ontwaren, dat de verdienstelijke artiste weder als vroeger zal optreden. Moge hij zoo werkzaam blijven, en het Groningsche publiek op het aanstaande concert een blijk geven van zijne belangstelling en goedkeuring!

LETTERNIEUWS.

P. O. VAN DER CHIJS, *De Munten van Friesland, Groningen en Drenthe, van de vroegste tijden tot aan de Pacificatie van Gend. — Haarlem.* Erven F. BOHN, 1855.

Is de ontcijfering der oude munten, in 't bijzonder onzer oude Groninger munten, van welke slechts een enkele in de *beeldenaren* wordt aangetroffen, dikwijls zeer moeijelijk, nog moeijelijker is het veelal te weten, wanneer zij zijn geslagen, welke waarde zij hebben gehad en onder welken naam zij zijn bekend geweest. Met belangstelling, en men mag wel zeggen, met groot verlangen, werd dan ook sedert geruimen tijd te gemoet gezien eene beschrijving der vóór de pacificatie van Gend geslagen Groninger munten, van dezelfde bekwame hand, die ons reeds de munten der hertogdommen Braband en Limburg, de graven, hertogen, heeren en steden van Gelderland, en de heeren en steden van Overijssel geschiedkundig had beschreven. Dat werk is thans voltooid en in het licht verschenen. Met een enkel woord deelen wij deze uitgave hier mede, om aan allen, die geschiedenis en muntkennis en in het bijzonder die van Groningen beoefenen, dit voor hen zoo onmisbare werk hierdoor te doen bekend worden en aan te bevelen. — De schrijver, die zich geene moeite en kosten heeft ontzien, om de munten, voorhanden in de vele door hem bezochte en in ons geheele vaderland verspreide muntverzamelingen, te leeren kennen, geeft ons hier, aan de hand der geschiedenis, eene beschrijving van alle hem bekend geworden munten der drie noordelijkste provinciën van ons land. Die munten zelve zijn duidelijk en, naar het mij toeschijnt, zeer naauwkeurig afgebeeld op *tweeentwintig* achter het werk gevoegde platen, van welke *veertien* de afbeeldingen der Gron. munten bevatten. Menig oorspronkelijk, tot heden ongedrukt privilegie, muntbrief en ander voor de muntgeschiedenis zeer belangrijk stuk is in de beschrijving opgenomen. Den bekwamen en werkzamen hoogleeraar V. D. CHIJS, die inderdaad met deze muntgeschiedenis op nieuw de wetenschap eene groote dienst heeft bewezen, verdient voorzeker door allen, die deze vruchten van zijnen onvermoeiden arbeid ontvangen, daarvoor de ruimste dank te worden toegebragt.

3 Maart 1856. H. O. F.

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

KROPSWOLDE, 2 Maart. Onze geliefde leeraar, *O. Atzema Kruiger*, vierde heden avond plegtig feest met de gemeente, ter gedachtenis van zijne, op den 27sten der vorige maand, vervulde 25jarige Evangeliebediening in ons midden. Eene talrijke schare was er zamengekomen, en treffend was het, de schare den feestvierenden leeraar, bij het binnentreden van het heiligdom, den zegen des Heeren te hooren toebidden, met het zingen van Ps. 134: vs. 3.

Met ingespannen aandacht en belangstelling werd de uitmuntende feestrede des leeraars aangehoord, die het woord des dichters van den 95sten Psalm, vs. 1, tot de gemeente bragt, als eene opwekking om *met* en *voor* den beweldadigden leeraar Gode lofzingend te verheerlijken. De deelneming der gemeente in des leeraars vreugde was kenbaar. Reeds op den 27sten j.l. werden hem door eene commissie uit de verschillende kerkelijke collegies de hartelijkste gelukwenschen gebragt en namens die collegies een fraai geschenk aangeboden, bij monde van den president, kerkvoogd der gemeente. Ook andere, tot de kerk in betrekking staande personen, leden der gemeente en vrienden, gaven de ondubbelzinnigste blijken van hunne deelneming, en aangenaam werd de jubilaris verrast toen een groot aantal zijner leerlingen aan zijne woning verscheen, en onder het aanbieden van fraaije geschenken den geliefden leeraar tevens hunne gelukwenschen bragten.

Na den afloop der feestrede vereenigden zich aan de pastorij ds. *R. ten Post*, van Westerbroek, al de leden der verschillende kerkelijke collegies, de onderwijzers der jeugd en eenige familieleden van den leeraar.

LEEUWARDEN, 4 Maart. Door den algemeenen kerkeraad der Ned. Herv. gemeente alhier, is, ter vervulling van de vacature, ontstaan door het overlijden van ds. *H. de Vries*, het volgende (alphabetisch) twaalftal geformeerd: Ds. *van Baumhauer*, th. dr. te Zutphen; *Boonacker*, te Enkhuizen; *van den Broek*, te Oegstgeest; *van Eijk*, th. dr. te Deventer; *Hooijkaas Herderschee*, te Nijmegen; *de Keijzer*, te Arnhem; *Laurillard*, te Zandpoort; *Osti*, te Delfshaven; *Romenij*, te Geervliet; *Scheuer*, te Sassenheim; *Schuuring*, te Hoorn; *van IJsendijk*, te Deinum.

FRANEKER, 4 Maart. Den 20sten Febr. l.l. had hier het vergelijkend examen plaats voor de vacante school te Herbaijum, waartoe 31 van de 40 sollicitanten, allen van den 2den rang, waren opgekomen. Den 23sten daaraanvolgende is het volgende zevental opgemaakt: *M. de Boer*, *E. Meijer*, *W. J. Keikes*, *K. Wetterauw*, *G. Bosma*, *T. Westerling* en *R. Fockens*, waaruit dadelijk een tweetal is geformeerd, bestaande uit *M. de Boer*, onderwijzer te Cubaard, en *E. Meijer*, onderwijzer te Oudega, in Wijmbritseradeel. Gisteren eindelijk is de eerstgenoemde tot onderwijzer der vacante school benoemd.

INGEZONDEN STUKKEN.

DE VERBETERING VAN DE KANALEN IN DEZE PROVINCIE,

in verband beschouwd met de plannen vervat in de nota's van den heer Commissaris des Konings,

door G. A. VENEMA,

Lid van de Staten der provincie Groningen.

IV.

De waterstand zal, door het uitvoeren der voorstellen van den heer Commissaris des Konings, ten behoeve van den landbouw belangrijk verbeteren.

Uit de voorgaande stukjes is mogelijk door sommigen met zekere bevreemding opgemerkt, dat het geheele Reitdiep, als scheepvaartkanaal niet is genoemd. Als ik echter de verklaring afleg, dat het mij wenschelijk voorkomt, om dat diep als handelskanaal te doen wegvallen, dan zal zeker bij den lezer die bevreemding voor eene andere plaats maken. In het algemeen vereenig ik mij volkomen met het gevoelen van den heer Commissaris des Konings, om zooveel mogelijk in onze vlakke terreinen niet dezelfde kanalen voor den waterafvoer onzer lage landen en voor de scheepvaart te doen dienen.

De landbouw is sedert de laatste halve eeuw tot de overtuiging gekomen, dat hij eenen lagen waterstand noodig heeft, en de scheepvaart vordert een' zooveel mogelijk onveranderlijken waterspiegel en de benoodigde diepte. Daaruit is een jammerlijke strijd geboren, die bij eene noodlottige transactie veroorzaakt heeft, dat de waterafvoer onvoldoende is en dat de kanalen evenmin aan de behoeften van de scheepvaart beantwoorden. Zoo is alles slecht geworden, en de klagten van den landbouw over overlast van water zijn even gegrond en tevens even menigvuldig, als die van de scheepvaart over watergebrek. Wil men nu tot verbetering overgaan, dan moet men overal, waar geene onoverkomelijke hindernissen om eenen anderen toestand te scheppen oprijzen, sommige kanalen voor de scheepvaart, anderen voor de waterontlasting van onze zoo laag gelegene landen aanwijzen.

Zoo het nu ergens noodig is om een diep voor de groote scheepvaart te doen wegvallen, dan komt het mij wel voor dat dit opzigtelijk het Reitdiep vóór alles moet geschieden.

Ik wil hier niet uitvoerig aanwijzen, aan welke gronden ik mijne overtuiging ontleen, waartoe zich later de gelegenheid wel zal opdoen. Het zij mij ten goede gehouden, dat ik hier slechts ter loops aanstip, wat eene nadere overweging en eene vollediger beschouwing overwaardig is.

Een mijner gronden, maar evenwel geenszins de belangrijkste, is, dat het tot stand brengen van twee groote waterwegen voor Groningen, zoo men de kanaalverbetering in de overige deelen der provincie niet tot een ver verwijderd tijdstip wil verschuiven, de krachten der provincie te boven gaat, en dat het daarom verstandig is om zijne wenschen te beperken tot dat wat niet onmogelijk wordt bevonden.

Men komt zeker op een geheel ander terrein, als men op de vraag: »waarom aan het Damsterdiep voor scheepvaartkanaal de voorkeur boven het Reitdiep wordt gegeven?" een antwoord vordert, en toch bevangt mij geen twijfel, als ik mij zelven opleg, daarop een bepaald antwoord te geven.

Wat de buitenrivieren en zeegaten betreft: de Eems is verre boven het Friesche gat te verkiezen, en zelfs zonder eenig loodswezen beter en veiliger binnen te vallen, dan het laatste gat met de best mogelijk verleende loodshulp. Buiten dat heeft men andere verschijnselen te vreezen: bij afsluiting van het Reitdiep bij de Zoutkamp, zal men eene meer spoedige verlanding van de Lauwerzee en eene daarvan het gevolg zijnde verondieping van de geul buiten de zijl niet kunnen beletten, en moge men door kunstmiddelen, door ploeging met stoombooten, die voor de groote scheepvaart zoo zeer te vreezen opvulling van den buitenmond met brakwater-bezinksels bestrijden, men vangt een' strijd tegen de natuur aan, dien men eindelijk moet opgeven.

Eene afsluiting alléén bij Wetsinge, zonder gelijktijdige afsluiting bij de Zoutkamp, zal de meerdere opslibbing van de rivier beneden de zijl ten gevolge hebben; die slib zal daar moeijelijker dan bij eenen geheel open toestand van het Reitdiep te verdrijven zijn; maar van meer beteekenis, om de afdamming daar te ontraden, is, dat de waterafvoer van Hunsingo en van het Westerkwartier er belangrijk door wordt benadeeld. Het loozingspunt van het Winschoterdiep wordt dan van de Spilsluizen tot naar Wetsinge verplaatst, en alhoewel de loozing van dat diep er bij zal winnen, zal hiervan tevens het gevolg zijn, dat dit loozingspunt nader aan de op het Reitdiep uitwaterende zijlen wordt gebragt, en daar het W. P. slechts 0.15 el beneden volzee ligt, dat de beneden de Reitdiepssluis te Wetsinge gelegene zijlen zich bij afebbend water later zullen openen, bij opkomst van den vloed zich eerder zullen sluiten, dan nu het geval is. De tijd van strooming wordt dus voor die zijlen verminderd en insgelijks de kwantiteit van het bij iederen sluisgang geloosde water, voor het geval dat men zijne hoogte binnen de Spil- en Reitdiepssluis bij Wetsinge nu en dan voor even hoog aanneemt.

Buiten dat zal het water bij stormwinden daar hooger dan nu stijgen, en zelfs bij eene kostbare verzwaring der dijken zal zich het gevaar van doorbraak nog vergrooten.

Wat het plan van den heer VAN DER LEE aangaat, om het Reitdiep in open toestand de vereischte diepte door eene stoombaggermachine te geven en door ploeging in dien toestand te houden, — het bevat het voorstel tot het aangaan van eenen eeuwigen en kostbaren strijd tegen de natuur; wat voor mij weinig aantrekkelijks heeft. Wordt door de middelen, die hij voorstelt, het Reitdiep voor de groote scheepvaart bruikbaar gemaakt, — waarvan ik de mogelijkheid niet wil betwijfelen, — dan moeten de dijken worden verhoogd en verzwaard en de kans van doorbraak wordt vermeerderd. Wat echter hier van overwegende beteekenis is, de landbouw wordt er in geenen deele door gebaat, daar de waterafvoer der aan het Reitdiep gelegene zijlen er niet door wordt verbeterd.

Al die bezwaren zijn bij het Damsterdiep als groot scheepvaartkanaal niet te vinden. Eene beste buitenrivier, eene zeer goede haven, een uitmuntend binnenkanaal — ik vraag of de handel meer noodig heeft?

Hoe men dus de afsluiting of verbetering van het Reitdiep ook beziet, — wil men de eischen der scheepvaart en van den landbouw beide bevredigen, men komt ze beide geenszins te hulp, en, wat afdoende is, men legt de provincie, zoo men ook eenen waterweg naar Delfzijl verlangt, een' last op de schouders, dien zij niet in staat is te kunnen dragen.

Wordt het Reitdiep echter in een afwateringskanaal vervormd, dat slechts in enkele gevallen, zoo als ook de tweede nota opgeeft, een klein gedeelte van het water ontvangt, wat nu voor zijn geheel door de Spilsluizen ontlast wordt, dan is dat diep bijna alleen bestemd om te zijn een ontlastingskanaal van Hunsingo en het Westerkwartier.

Eene afsluiting bij Zoutkamp en eene bij Wetsinge, om het pand tot Groningen niet al te ondiep te doen zijn, — zie daar al de uitgaven, die er noodig zullen bevonden worden om het Reitdiep in een zeer goed uitwateringskanaal te herscheppen. Deze afsluitingskosten, die door het leggen van eenen dijk en het bouwen van twee sluizen worden veroorzaakt, worden ech-

ter ten naasten bij, mogelijk wel ruimschoots, door de meerdere waarde der binnen te dijken kwelder- en slijkgronden, door de veel mindere onderhoudskosten der rivier- en polderdijken, door de grootere veiligheid der aan het Reitdiep gelegene binnenlanden vergoed. Daar de eigenaars dier gronden en de onderhoudspligtigen van de dijken, bij de afsluiting tevens eenig voordeel zullen moeten genieten, zullen voormelde kosten echter, in verhouding tot haar geheel bedrag, voor een groot gedeelte wegvallen, en dit is een voordeel, dat bij al de kostbare behoeften der provincie, die in vele opzigten bij de elders plaats gegrepene verbeteringen al te achterlijk is gebleven, niet te hoog kan worden gewaardeerd. De verlanding van de Lauwerzee en de ophooging der slijkgronden buiten de zijl, die men mijns inziens zeer teregt bij eene afsluiting bij de Zoutkamp voorspelt, en die, zoo het Reitdiep een scheepvaartkanaal zal blijven, met evenveel regt vreest, wordt met vreugde te gemoet gezien, zoo het Reitdiep alleen voor afwatering zal dienen. Er werden dan gronden, die nu tot een rusteloos spel van vloed en eb verstrekken, in vruchtbaren bouwgrond herschapen.

Om het Reitdiep voor de geladene tjalkvaart geschikt te houden en om tevens aan het benedenpand het laagst mogelijke peil te geven, zou eene verdieping van de geul ter breedte van 8 el, voor eene diepte van ongeveer 1 el van de Wetsinger Reitdiepssluis tot op een half uur boven de Aduarderzijl, moeten worden tot stand gebragt; dat vóór de afsluiting bij de Zoutkamp, mogelijk door herhaalde ploeging ware te verkrijgen. Daar die verdieping insgelijks noodig zou zijn van Donghorn tot Wetsinge, zoo de sluis te Donghorn het Reitdiep afsloot, zoo komt het mij ter besparing van verdiepingskosten wenschelijk voor, om aan de sluis boven de Wetsingerzijl hare plaats in het Reitdiep aan te wijzen. Dan heeft het Reitdiep op de meest ondiepe plaatsen ruim 2 el water; in de beste Friesche binnenkanalen kan men ter naauwernood over die diepte beschikken.

Op die wijze komt het mij voor, dat het scheepvaartpeil van het Reitdiep, waarvan de tweede nota spreekt, moet worden begrepen.

Dat in dezen stand der zaken de Spilsluizen kunnen wegvallen; dat de beneden-Reitdiepsdijken tot de tegenwoordige hoogte overtollig worden; dat het onderhoud der boven-Reitdiepsdijken zeer belangrijk vermindert, zijn voordeelen die daarvan het onafscheidelijk gevolg zijn.

Maar andere en meerdere voordeelen liggen in het plan van den heer Commissaris des Konings opgesloten.

De Kommerzijl, zegt de tweede nota, die, bij den open toestand van het Reitdiep dringend noodig, in het buiteneinde der geul moet worden overgebragt, kan bij afsluiting hare ligging behouden. Door dat niets verhindert, maar alles gebiedt om het peil op het beneden-Reitdiep zoo laag mogelijk te nemen, en door dat aan al het water, wat nu door de Spilsluizen op het Reitdiep komt, de waterweg naar Delfzijl wordt aangewezen, zouden de zijlen langs het Reitdiep in den regel wel op 0.4 el boven den gemiddelden ebbestand kunnen afstroomen. Hunsingo en vooral het Westerkwartier zouden daardoor in dien toestand komen, die bij eenen natuurlijken waterafvoer voor geene verbetering vatbaar was.

Bij de vereeniging van het gedeelte van Fivelingo dat noordwaarts aan het Damsterdiep is gelegen, met het waterschap Hunsingo, waarvan de tweede nota gewaagt, zou Hunsingo een uitwateringskanaal naar de Eems behoeven. Die nota noemt het loozingspunt bij Bierum, waar het zeer gelegen is. Men zou evenwel de uitmuntende zijlen die thans te Delfzijl liggen, voor loozing van Hunsingo kunnen behouden; wat de kosten belangrijk zou verminderen. Het zal dan dienstig zijn, dat het tegenwoordige kanaal niet ver van Delfzijl worde afgedamd, om het afwaterings-kanaal van Hunsingo te leiden in het kanaalpand tusschen gemelden dam en de bestaande zijlen, en om het scheepvaart-kanaal waaraan het W. P. zal worden gegeven, aan de andere zijde van den gelegden dam, door het graven van een kanaalpand, in de haven van Delfzijl zuidwaarts van de bestaande sluizen te brengen en om aldaar de scheepvaartsluis te leggen.

In de tweede nota wordt gezegd, om aan de landen bezuiden het Damsterdiep een afwaterings-kanaal te geven, beginnende bij den trekweg aan het Winschoterdiep, om beneden de Woudstreken door het Schild- en Meedhuizermeer naar de Eems te loopen.

De sluis voor dat kanaal zou gevoegelijk bij Farmsum gelegd kunnen worden en tevens dienstig zijn om door spuijing met de scheepvaartsluis en de afwateringszijlen van Hunsingo, de haven van Delfzijl eene belangrijke diepte te geven en die voortdurend diep te houden. Het valt niet te betwijfelen of de spuijing dezer sluizen zal vermogend genoeg zijn om het baggeren geheel noodeloos te maken.

Begeven wij ons in het Oldambt en het Goregt naar de koloniën die thans hare ontlasting óf naar de Statenzijl óf naar de Spilsluizen vinden, ook dáár zal de waterstand voor den landbouw, bij uitvoering van de plannen van den heer Commissaris des Konings, eene belangrijke verbetering ondergaan; die wij noodig oordeelen in het kort te moeten aanstippen.

Het doorvoeren toch van het W. P. zal het gevolg hebben, dat het peil te Oude Pekela tusschen het middelste en benedenste verlaat 0.63 el wordt verlaagd, en daar slechts een klein gedeelte der laagste landen langs de oude Aa gelegen, op dat peil ligt, en de andere gronden zich hooger verheffen, zal het gevolg er van zijn, dat de landbouw aldaar door deze peilsverlaging van 0.63 el uit zijne zoo nadeelige stelling gered wordt.

In de geheele Zuidwending, voor zoo ver het noordwaarts van het diep gelegene gedeelte betreft, zal de waterstand gunstiger worden. Die landen ontlastten zich vroeger veelal met de ruggeraaijen en dwarsslooten in de bovendijks veensloot, die den waterspiegel op W. P. heeft. Thans zijn daar 14 watermolentjes gebouwd, om van een groot deel dier gronden het water uit de ruggeraaijen en de dwarsslooten in de wijken over te brengen.

Veendam verkeert tusschen het middelste en het benedenste verlaat, alwaar de beide diepen met de daarop uitwaterende landen op hetzelfde peil als de Zuidwending liggen, voor den landbouw in denzelfden ongelukkigen toestand; 17 molens aan het Ooster- en 10 aan het Westerdiep brengen het water uit de ruggeraaijen en dwarsslooten in de wijken.

Maar hier zoowel als in de Zuidwending staat het water in de wijken te hoog en meer dan 20 el van hare boorden benadeelt het de gewassen. Het peil waarop al deze landen liggen is 0.50 el boven W. P., en het komt mij meer dan waarschijnlijk voor, dat al die molenkoloniën kunnen worden opgeheven, wanneer het peil 0.50 el wordt verlaagd en men tevens aanneemt, dat in geen geval de waterspiegel meer dan 0.3 el boven het W. P. zal klimmen, die thans wel eens op het pand waarover wij nu handelen 0.70 el het bestaande of 1.20 el het W. P. overschrijdt.

Het voordeel, dat de waterstand op de kanalen tot eene mindere hoogte zal rijzen, zal zeker worden genoten door sommige molenkoloniën te Trips- en Borgercompagnie, Kalkwijk en de Kiel, waarvan enkelen vermoedelijk opgeheven, geheel of gedeeltelijk, zullen kunnen worden; de andere koloniën, alsmede Wolfsberge, Kropswolde en de Madelanden tusschen de laatste plaats en Groningen zal men door middel van grondpompen onder het kanaal door, naar een der waterschappen, waarvan de grenzen zekerlijk later zullen worden bepaald, kunnen doen afstroomen. Zij zullen dan geen overlast van water meer ondervinden, en voor zoo verre noodig, door bemesting in eenen vruchtbaren staat worden gebragt, die toelaat om overvloedige oogsten te geven.

De plannen in de nota's van den heer Commissaris des Konings vervat zijn dus wel gewigtig en rijk en veelomvattend in hunne gevolgen. Worden zij uitgevoerd, zij zullen de provincie in eenen anderen, in eenen beteren toestand brengen.

De hoofdtakken van volksbestaan, landbouw, scheepsbouw, handel, zullen eene hoogere vlugt nemen; zij zullen meer welvaart verspreiden, en de tijd zal komen, dat men dankbaar zal terugzien op hetgeen in het begin van de laatste helft der 19de eeuw door 's Konings Commissaris is tot stand gebragt.

Moeijelijkheden zullen zich bij de uitvoering opdoen, maar zij moeten met een vasten wil worden uit den weg geruimd; het scheppen toch van iederen toestand en het tot stand brengen van iedere verbetering hebben altijd hunne eigenaardige bezwaren; *maar wie het goede wil, moet den moed hebben het uit te voeren.*

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 1 Maart, *Harmsen* Louisa Christina, Suriname; — 3 *Veldhuizen* Helena, Makkum; — 4 *de Groot* Wierd. Fokkel., Hamb.

HONG KONG 26 Dec., *Brandt* Theresa Oscara, Manilla; — vóór 15 Jan. *Mellema* Maasstroom, San Francisco.

CHINA vóór 13 Jan., *Weber* Argo en *Kluin* Juno, Rott.; *Kikkert* Proteus, *Kruijt* Schoonderloo, *van Wijk Jurriaanse* Vr. Johanna en *Rooseboom* Jacoba Cornelia, Cardiff.

STRAAT SUNDA 10 Dec., *Johan* Vijf Vrienden en 11 *Glazener* Hugo Grotius, v. Bat., 14 *Bennix* Min. Thorbecke, Bantam, alle 3 n. Rott.; — 25 *Gerlach* Zwaluw, v. Macao n. Amst.; — 4 Jan. *Chevalier* Juno, v. Foo-chew-Foo n. Cowes.

SAMARANG 12 Dec., *Rolufs* Telegraph, 16 *Bonjer* den Elshout, 19 *Kaleshoek* Constantia, 22 *Juta* Zalt-Bommel, 30 *Jansen* Elisab. Anthonia en *Bos* Maria Agnes, Bat.

SOERABAYA 7 Dec., *Kruijmel* Oud-Alblas, 8 *v. Duyvenbooden* A. R. Falck en 18 *Verloop* Jan Pieterszoon, Bat.; — 24 *v. d. Heldt Szn.* Maria Adriana, Samarang; — 25 *Prange* Ottolina, Passaroeang; — 29 *Duinker* Waterloo, Amst.; — 30 *Esink* Castor, Samarang.

PASSAROEANG 6 Dec., *Koning* Adm. v. Heemskerk, *Borghorst* Orion, 10 *Wilton v. Reede* de Schelde, 14 *Schou* Marg. Joh., 17 *Zeeman* Tonia, 17 *Gerrebrans* Karel August, 19 *Muller* Zwarte Zwaan en 24 *Groote* Zorgvliet, Bat.

PROBOLINGO 0 Dec., *Jochems* Australië en 26 *Verloop* Jan Pietersz. Koen, Soerabaya.

PANAROEKAN 17 Dec., *Sanders* Graaf van Nassau, Bezoekie; — 24 *Veltman* Jeanette en Cornelia, Soerab.

PATJITAN 13 Dec., *Boursse Wils* Guurtje en Maria, Pangool.

TJILATJAP 11 Dec., *Mulder* Ida, Bat.

SINGAPORE 21 Jan., *Mispelblom Beijer* Luiten.-Adm. Stellingwerf, Swatow.

AKYAB 3 Jan., *Wassenaar* Nassau, Newc.

KONSTANTINOPEL 14 Febr., *Bonjer* Herm. Maria Elisab., Livorno; *Schoofelen* Anna, Antw.; — 16 *Draijer* Epimachus, Amst.; — 17 *Struik* Louise Roeloffina, v. Kertch n. Falm.; *Meedendorp* Johanna, Genua; — 18 *de Jonge* Fennegina Arentina, Londen.

GIBRALTAR 18 Febr., *Albere* Agatha, Messina.

Bij WIGHT 27 Febr., *Boer* Johanna Henriëtta, v. Porto n. Hamb.

Bij LANDSEND .., *Swart* Senior, v. Bat. n. Amst.

HALTE 26 Febr., *de Winter* Cath. en *Brouwer* Agina Undina, Memel.

BERGEN 17 Febr., *de Zeeuw Baggus* Thetis, Vlaardingen.

KOPPENHAGE 28 Febr., *Bakker* Catharina, Aberdeen.

Vertrokken.

AMSTERDAM 3 Maart, *Schenk* Aidina Anna Susanna, Sur.; *Schut* Jacob Synes, Liverp.; — 4 *Spanjer* Sulina, Konst.; *Hangelbroek* Antje Witsenborg, avontuur.

HELVOET 3 Maart, *Visser* Gen. Michielsen, Bat.; *Douwes* Eendragt, Bordeaux.

VLISSINGEN 2 Maart. *de Boer* Ida, Triest: *Zeegers* Cath., Gibralt.

BATAVIA 9 Dec., *Oosteroom* Julie Claire, Samarang; — 18 *Tonjer* Everd. Elisab., China; — 19 *Zijlstra* Mentor, Amst.; — 20 *Pot* Alblasserdam en *Pompe* Hendrina, Passar.; *Klok* Elisab., Soerab.; — 24 *Kruisinga* Bosphorus, Amst.; — 1 Jan. *Tjebbes* Amst., *v. d. Plas* Nederl. en Oranje, 3 *Boysen* Goede Verw. en 4 *de Wijn Hzn.* Willem. en Clara, Amst.; *Jaski* Cornel. en 5 *Evers* Souburg, Soerab.; *Wulp* Stad Schiedam, Schied.; — 8 *Kloppenburg* Lucipara's, Amst.

SOERABAYA 19 Dec., *v. Boven* Minerva, Middelb.; — 25 *Hoogland* de Zwijger, Banjoew.; — *Kruijmel* Oud Alblas, Probol.

BANJOEWANGIE 17 Nov., *Vos* Hellevoetsluis, Dordrecht; — 26 *van Marion* Maria Diederika en 27 *Muntendam* Corn. Math., Rott.; — 30 *Rademaker* Immagonda Sara Clasina, 10 Dec. *Ouwehand* Willem de Clercq en *Hoek* Johanna Hendr., Amst.; *van Santen* Joh. Christina en 13 *Borger* Jacob, Rott.; *Olivier* Economist, Amst.

PASSAROEANG 22 Nov., *Dijkema* Burgem. Hoffman, Rott.; — 11 Dec. *v. Eijk* Koning Willem II en 12 *Retgers* Barend Willem, Amst.; — 14 *Browning* Klaziena en 15 *Kerkstra* Nijverheid, Rott.; *Zeijlstra* Kon. Willem III en 17 *Fischer* Anna Maria Wilhelm., Amst.; — 20 *Meijboom* Oldenbarneveld, Rott.; — 21 *Olie* Triton en 22 *Timmer qq.* Christina Agatha, Amst.

PROBOLINGO 16 Dec., *Croese* Peking, Amst.

PANAROEKAN 18 Dez., *Smits* Formosa, Rott.; *v. d. Kolk* Dorothea en 19 *Barkeij* Zeemanshoop, Amst.

TJILATJAP 13 Dec., *Jonker* Tasmania, Amst.

GENUA 24 Febr., *Wortmnn* Antje Brons, Konst.

HULL 29 Febr., *Stasse* op Hoop van Zegen, ...

Zeilklaar.

NEWCASTLE 29 Febr., *Helmers* Ida en Emma, Lissabon.

In lading.

BATAVIA 10 Jan., *Veenstra* Schoon Verbond, *Faber* Willem Eggerts, *Joon* Anna en Chris., *Grevelink* Vriendentrouw, *Schaap* Bezoekie en *van Rijn van Alkemade* Prinses Amalia, Nederland.

SOERABAYA 31 Dec., *Duinker* Waterloo, Rott.

GENUA 28 Febr., *de Jonge* Annechiena, Amst.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 4 Maart, *de Boer* Alida Elisab., Newc.

LONDEN 3 Maart, *Faber* Henriette Cath., Workum.

Bij DOUVRES 2 Maart, *Mammes* Ceres, v. Rott. n. Hong Kong.

DEAL 1 Maart, *Rabe* Augusta, v. Rott. n. Konst.

Bij GOUDSTAART 1 Maart, *Bakker* Josina Louisa, v. Messina n. Antw.

BELFAST 29 Febr., *Klein* Alida Margar., Rott.; *Pik* Maria Amelia, Amsterdam.

ABBEVILLE 19 Febr., *Meijer* Courier, Rott.

SMIRNA 15 Febr., *Witkop* de Zwijger, Tchesmé.

CONSTANTINOPEL 15 Febr., *Antusch* Anna Lena, v. Galatz n. Antw.

CHARLESTON 9 Febr., *Keus* Bengalen, Boston, zou v. Rott. laden.

CALLAO .. Jan., *de Jong* Koningin der Nederl., San Francisco; is 17 Jan. naar Chinca vertrokken; *Peters* Valparaiso, Liverpool.

Vertrokken.

HELVOET 4 Maart, *Hoffman* Drie Gebroed.; Hong-Kong; *van der Harst* Guinea, Kust van Guinea.

DEAL 2 Maart, *Bakker* Geertr. Femina, v. Lond. n. Guinea.

PORTSMOUTH 2 Maart, *Leonhardt* Oceaan, v. Amst. n. Cardiff.

MILFORD 1 Maart, *Ruige* Cameleon, v. Amst. n. Liverp.

HOLYHEAD 2 Maart, *Smit* Margina, Sevilie.

CARDIFF 28 Febr., *Bakker* Henriëtte Maria, Hong-Kong; — 29 *Weiland* Ida Willem., id.; *ter Poorten* Johannes, Bremen.

CALLAO 15 Jan., *Noltee* Batavier, het Kanaal; *Jaski* Willem Barendsz, id.

COLOMBO 27 Jan., *de Veer* Java's Welvaren, Amst.

Zeilklaar.

BOSTON 15 Febr., *Popken* Johanna en Louise, Lond.

LIVERPOOL 2 Maart, *Leisler* Eendragt, Gibraltar.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PARIJS, 6 Maart.

De *Moniteur* deelt mede, dat maarschalk *Pélissier* den 28sten Februarij met het besluit van den wapenstilstand is in kennis gesteld. In eene vergadering, den 29sten bij de brug over den Traktyr gehouden, waarin de chefs van het état major der geallieërden en de Russische generaal *Tatschinoff*, als vertegenwoordiger van den opperbevelhebber *Luders*, tegenwoordig waren, is besloten tot eene algeheele schorsing der vijandelijkheden.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 6 *Maart*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{1}{8}$.
Dito Dito	»	3	»	$75\frac{1}{8}$.
Dito Dito	»	4	»	$93\frac{1}{16}$.
OOSTENRIJK Metalliek	»	5	»	79.
Dito 1851 en 1852	»	$2\frac{1}{2}$	»	$40\frac{9}{16}$.
Dito Nieuwe Litt. B	»	5	»	$84\frac{13}{16}$.
Dito Nation. Metall.	»	5	»	$79\frac{13}{16}$.
SPANJE Onb. Stukken	»	$1\frac{1}{4}$	»	$23\frac{13}{16}$.
Dito Binnenl.	»	3	»	$38\frac{9}{16}$.
PORTUGAL	»	3	»	$44\frac{1}{16}$.
RUSLAND Oblig. *Hope* 1798 en 1816	»	5	»	$101\frac{1}{4}$.
Dito Dito 1828 en 1829	»	5	»	$100\frac{5}{8}$.
Dito bij *Hope*	»	4	»	$80\frac{14}{16}$.
Dito bij *Stieglitz*	»	4	»	$80\frac{11}{16}$.
Nieuwe Leening van 1855 bij *Stieglitz*	»	5	»	$89\frac{7}{8}$.

LONDEN, 6 *Maart*. Consols $91\frac{3}{4}$.

PARIJS, 6 *Maart*. Fransche 3 pCt. 72.80.

WEENEN, 6 *Maart*. Metalliek 5 pCt. *f* $84\frac{7}{8}$. Nat. Leening *f* $86\frac{1}{8}$. Wissel op Londen *f* 10.05. Zilver $3\frac{1}{4}$.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 29sten Februarij tot en met den 6den Maart 1856 zijn te *Groningen* geboren 10 zoons en 19 dochters; gehuwd 3 paren; overleden 11 ouden en 5 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 3 *Maart*. Tarwe: Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. was matig aangevoerd, doch vond weinig vraag en ging voor de beste 50 cent en voor de mindere 75 cent in prijs terug; goede en puike Nieuwe *f* 13,50 a *f* 14,50; mindere *f* 11,75 a *f* 13,25; jarige *f* 14 a *f* 16,25; Poolsche en Roode mede lager; 156 ℔ witb. Pools. *f* 605, *f* 610; 161 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 500; 160 ℔ dito *f* 480, *f* 490; 160, 162 ℔ Bovenl. Ris *f* 440, *f* 460. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. 20 cent lager, *f* 9,25 a *f* 10,50; voorts 146, 147 ℔ Bovenl. *f* 315; 144 ℔ Noord-Brab. *f* 315. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter 10 cent lager, *f* 6,10 a *f* 7,10; dito Zomer 20 cent lager, *f* 4,70 a *f* 5,70 — Haver slap: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,30 a *f* 4,40; dito Lange *f* 2,40 a *f* 3,50. — Boekweit *f* 15 lager, op 142 ℔: Noordbrab. *f* 255, *f* 256, *f* 260, *f* 270; Stichtsche *f* 260; Oostvr. Veen *f* 255. — Erwten 25 c. lager: Zeeuws. Groene *f* 7,50 a *f* 8,50; groote dito *f* 8,25 a *f* 10,75. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte 50 cent lager: *f* 8,50 a *f* 12,50; dito Bruine 70 cent lager, *f* 8 a *f* 11; dito Paardenboonen 30 cent lager, *f* 5,40 a *f* 6,80. — Koolzaad zonder handel. — Kanariezaad 50 cent lager, *f* 9,25 a *f* 10,75.

AMSTERDAM, 5 *Maart*. Tarwe in een doen met weinig handel; 129 ℔ witb. Pools. *f* 625; 123 ℔ n. Fries. *f* 370. — Rogge bij gerijven als voren; 120 ℔ Pruis. *f* 358; 119 ℔ n. Inl. *f* 295, *f* 297; 140 ℔ dito *f* 283; 143 ℔ dito *f* 294; 147 ℔ dito *f* 308. — Gerst merkelijk lager, verkocht 100 ℔ inlandsche zomer *f* 160.

Koolzaad op het voorjaar $1\frac{1}{2}$ p. vl. hooger; op het najaar onveranderd; op 9 vat in April 98 p. vl.; Oct. 73 p. vl. — In Lijnzaad is niets omgegaan. — Raapolie dadelijk iets williger, op levering in den beginne iets flaauwer, bleef later hooger; op 6/w. *f* 52; vlieg. *f* 50,50 a *f* 51; Mei *f* 47 a 50 a 25; Sept. *f* 40,25 a 75; Oct., Nov. en Dec. *f* 40 a 75 a 50. — Lijnolie niet williger; op 6/w. *f* 37; vlieg. *f* 35,75 a *f* 36; April en Mei *f* 35,50 a 25; Sept. en Oct. *f* 32,75 a *f* 33. — Hennepolie op 6/w. *f* 47,25; vlieg. *f* 46.

LONDEN, 3 *Maart*. De inl. Tarwe werd heden in het eerst 3 a 4 sh. lager afgegeven, doch later wilde men het overige naauwelijks tot 5 a 6 sh. verlaging nemen, blijvende veel onverkocht. In vreemde ging nagenoeg niets om, doordien men niet dan 4 a 5 sh. lager wilde koopen, waarin houders niet konden bewilligen. Puike Gerst 1 sh. hooger. Boonen en Erwten 2 sh. en Haver 1 sh. lager.

Vriesche Boter is 122 a 140 sh. per cwt. te noteren.

Van den 5den. Granen flaauw met weinig affaire.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 3 *Maart*. Deze week werden aangevoerd: 299 runderen en 130 kalveren. Runderen waren heden 2 a 4 d. per 8 ℔ lager; de hoogste prijs van Schotsche was 4 sh. 6 d. per steen. Schapen matig gevraagd en prijzen nu en dan in het voordeel der koopers; eenige zeer superieure oude Downs bedongen 5 sh., maar de algemeene prijs in de wol was 4 sh. 10 d. per 8 ℔. Geschoren schapen bedongen 4 sh. per 8 ℔. De weinige prima lammeren werden tot 7 sh. per 8 ℔ verkocht. Kalveren loom en 6 d. per 8 ℔ lager, zijnde 5 sh. 6 d. de hoogste prijs. Varkens weinig gevraagd.

Aan de markt waren: 4133 runderen, 67 kalveren, 22,600 schapen en 280 varkens.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 5 *Maart*.

Nederl. Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{1}{4}$; Dito Dito 3 pCt. $75\frac{3}{16}$; Dito Dito 4 pCt. $93\frac{1}{16}$; Dito Amort. Synd. $3\frac{1}{2}$ pCt. $89\frac{3}{4}$. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $79\frac{3}{8}$; Dito Nationale 5 pCt. $80\frac{1}{8}$; Dito bet. Amsterdam 5 pCt. $85\frac{1}{8}$; Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $40\frac{1}{16}$. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. $101\frac{1}{4}$; Dito 1828 en 1829 5 pCt. 101; Dito Dito $4\frac{1}{2}$ pCt. $92\frac{1}{8}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $81\frac{1}{2}$; Nieuwe Russ. Leening $89\frac{7}{8}$. — SPANJE, Onbep. Stukken $1\frac{1}{4}$ pCt. $23\frac{14}{16}$; Dito Dito 3 pCt. $43\frac{1}{8}$; Dito Binnenl. 6 m. 3 pCt. $38\frac{5}{8}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $44\frac{3}{8}$. — MEXICO Obligatiën 3 pCt. $20\frac{1}{8}$.

ADVERTENTIEN.

De ondergeteekenden, daartoe verzocht in de ALGEMEENE VERGADERING van Inteekenenaren van de **BIJZONDERE SCHOOL 1ste Klasse** aan de Ossenmarkt alhier, verklaren de **REKENING** en **VERANTWOORDING** van het BESTUUR der voornoemde SCHOOL, zoowel aangaande de ONTVANGST en UITGAAF ten behoeve der School, als die der GEBOUWEN, te hebben opgenomen, met de bewijsstukken vergeleken en in behoorlijke orde bevonden.

GRONINGEN, 3 Maart 1856.

J. W. ERMERINS.
O. Q. I. J. VAN SWINDEREN.
J. A. VAN HAMEL.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Ondertrouwd:

DIRK FONTEIN, F.z.,
met
CATHARINA MARIA ECK.

TIEL, 2 Maart 1856.

*** UITHUIZEN, 2 Maart 1856. Heden overleed, in den ouderdom van bijna 39 jaren, H. C. C. DRONRIJP UGES, *Leeraar bij de Doopsgezinde Gemeente alhier*, mij uit een elfjarig huwelijk nalatende vijf Kinderen.

G. VAN MARKEN,
Wed. H. C. C. DRONRIJP UGES.

Eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 3 Maart 1856. Heden ontvingen wij de treurige tijding dat onze jongste Broeder, de Wel-Edel Gestr. Heer A. VAN DER REE, in leven 2*de Luit. der Inf. bij het O.-I. Leger*, na eene kortstondige ziekte van drie dagen, op den 29sten December 1855 te *Soerabaya*, in den ouderdom van 31 jaren is overleden.

F. VAN DER REE,
Gep. Kapt. der Inf. bij het O.-I. Leger.
J. VAN DER REE.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot bittere droefheid van mij en mijne twee Kinderen, mijn beminde Echtgenoot ROELF HARKES BAKKER, in den ouderdom van ruim 48 jaren, met wien ik bijna 18 jaren in eenen genoegelijken echt was verbonden. Hoe gevoelig mij dit verlies treft, zal ieder ligt beseffen, die weet dat hij voor mij een zorgdragende Man, en voor mijne Kinderen een geliefkoosde Vader was.

RUISCHERBRUG, 3 Maart 1856.

G. H BOER,
Wedw. R. H. BAKKER.

*** Bij den Boekhandelaar **A. L. SCHOLTENS**, te *Groningen*, is uitgegeven en alom te bekomen:

EVANGELISCHE
Zendings-Bibliotheek, 1ste Deel,

onder redactie van Ds. *A. T. REITSMA* en Ds *C. P. L. RUTGERS*, Predikanten te *Groningen*. Prijs *f* 1.30.

Dit eerste Deeltje bevat een Geschiedkundig Overzigt van de vestiging en uitbreiding des Christendoms op Aarde; het tweede Deel, dat ter pers is, zal de Geschiedenis van de vestiging des Christendoms op *Nieuw-Zeeland* bevatten.

Ieder deeltje, dat op zich zelf staat, wordt afzonderlijk verkrijgbaar gesteld.

*** Bij **G. T. N. SURINGAR**, Uitgever te *Leeuwarden*, is van de Pers gekomen, en aan de Inteekenaren verzonden:

BLIKKEN IN HET LEVEN DER NATUUR.

No. 1. **Hoe zien wij?** Naar het Hoogduitsch van *H. HELMHOLTZ*, door ***J. BOSSCHA, Jr.*** Met figuren.

No. 2. **Het Schuimbeestje en de Koekoek**, door ***CL. MULDER***, Hoogleeraar te *Groningen*; en

No 3. **Sirius of de Hondsster**, door ***W. A. ENSCHEDÉ***, Hoogleeraar te *Groningen*;

Krachten der Natuur, door ***H. C. VAN HALL***, Hoogleeraar te *Groningen*;

Het Boek der Natuur, door ***CL. MULDER***, Hoogleeraar te *Groningen*.

Met nog drie Nommers van gelijken omvang is ook deze tweede Jaargang voltooid, die, even als de eerste Jaargang, den Inteekenaren op 90 Cts. komt te staan, terwijl afzonderlijke Nommers bij den Uitgever en bij alle Boekhandelaren te bekomen zijn à 20 Cts., bij wie mede nog steeds gelegenheid bestaat zoowel tot Inteekening, als ter bekoming van enkele Ex. van den eersten Jaargang.

Een Koopje.

Voor ***f* 2,50** in plaats van ***f* 9,00**,

zal **D. NOOTHOVEN VAN GOOR**, te *Leiden*, zoolang de geringe voorraad strekt, afleveren, het beroemde Werk van ***Dr. A. DIEZMANN***, getiteld:

REIZE OM DE WERELD.

Zijnde eene geregelde verzameling van het wetenswaardigste, hetwelk de ontdekkingsreizen opleveren

van MAGELLAAN, TASMAN, DAMPIER, ANSON, BYRON, WALLIS, CARTERET, BOUGAINVILLE, COOK, LAPEROUSE, BLIGH, VANCOUVER, D' ENTRECASTEAUX, WILSON, BAUDIN, FREYCINET, FLINDERS, PORTER, DUPERREY, KRUSENSTERN, KOTZEBUE, BELLINGHAUSEN, BASIL HALL, PAULDING, BEECHEY, DUMONT D'URVILLE, LAPLACE, LUTKE, DILLON, MORELL en anderen. 3 groot octavo dln. met 1133 pag. druks.

Voor **60 Cent** in plaats van ***f* 1,80**:

Neerlands Heldendaden ter Zee.

Een **Leesboek** voor **Jongelingen**, door ***P. WEEDA***, 2 dln., met 688 pag. druks. Alle Boekverkoopers nemen bestellingen aan.

*** Door **K. DE WAARD**, te *Groningen*, is verzonden eene **Uitnoodiging tot Inteekening** op

VIJFTAL LEERREDENEN,

DOOR

J. P. BRUINWOLD RIEDEL,

Predikant te Saaxum.

Uit te geven geheel ten voordeele van de **Kerkekas** dier Gemeente. — Prijs *f* **1.**

De Inteekening staat open tot den 31sten Maart bij den Uitgever en zijne Correspondenten.

Heden verschijnt:
De Lijdensgeschiedenis
VAN ONZEN HEER.

Een **Huisboek** voor **Christelijke Gezinnen**, door ***E. TOBE***, met een **Voorwoord** van Ds. ***H. J. KOMENY***, Predikant te *Zwolle*. Prijs *f* 2,00, bij **G. THEOD. BOM**, Kalverstraat, E 10, *Amsterdam*.

GELDLEENING,
f 110,000, a $4\frac{1}{2}$ pCt.

BURGEMEESTER en **WETHOUDERS** van de Gemeente ***OOSTSTELLINGWERF*** zullen aangaan eene **LEENING** groot *f* **110,000**, tegen **$4\frac{1}{2}$ pCt.**, vastgesteld bij RAADSBESLUIT van den 12den Februarij 1856, No. 2, goedgekeurd door H.H. GEDEPUTEERDE STATEN van *Friesland* den 18den aanvolgende, No. 24. — bij AANDEELEN van *f* **1000**, of bij HALVEN van *f* **500.** De INSCHRIJVING tot DEELNEMING zal plaats hebben van den **20sten Maart** tot den **30sten Maart** eerstkomende, ten KANTORE van den GEMEENTE-ONTVANGER te *Oldeberkoop*, en verder bij de Heeren L. L. F. MISPELBLOM BEIJER, te *Heerenveen*; — J. E. MISPELBLOM BEIJER, te *Leeuwarden*; — BRUNINGS en TEN CATE, te *Sneek*; — POSTHUMA en GOSLINGS, te *Dokkum*; — HUND en Co., te *Groningen*, — en W. J. WOLFF, te *Zwolle*, alwaar tevens voor belanghebbenden PLAN en VOORWAARDEN dezer Geldleening verkrijgbaar zijn.

OLDEBERKOOP, 25 Februarij 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
G. W. F. LIJCKLAMA à NIJEHOLT,
De Secretaris:
G. L. BROUWER.

ZWOLSCHE

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Hervatting der VAART met eene der BOOTEN uit ***ZWOLLE***, op den 17den Februarij 1856.

Uit ***Zwolle*** ZONDAG, WOENSDAG, VRIJDAG, 's morgens ***zeven*** uur.

Uit ***Amsterdam*** DINGSDAG, DONDERDAG, ZATURDAG, 's morgens ***elf*** uur.

Wordende dan tevens, in Correspondentie met die Vaart, de DILIGENCE-DIENST van ***Zwartsluis tot naar Assen*** en ***Veendam***, hervat op die dagen.

Stoomvaart
VAN
HARLINGEN OP HULL.

Het Nederlandsche **IJZEREN RADER-STOOMSCHIP** 1ste kl. ***„GRAAF VAN RECHTEREN"***, Kapt. D. VOET, zal, te beginnen met **Zaturdag den 8sten Maart e.k.**, geregeld IEDEREN ZATURDAG van **HARLINGEN** naar **HULL** vertrekken. — Adres voor PASSAGIERS, VEE en GOEDEREN bij den Agent te *Harlingen*,

J. VELLINGA,
Cargadoor.

*** Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op **heden** VRIJDAG den 7den Maart 1856, 's avonds te 6 uur, ten Huize van T. GRAALMAN, in de N. Boteringestraat alhier, publiek, voor één jaar verhuren, om te Hooijen of te Weiden: Pl. m. 18 Bunders kostelijk **GROENLAND**, van den Heer J. VELTMAN, gelegen te *Adorp*.

Woensdag den 26sten Maart

1856, des voormiddags te 10 uur en verv., zullen, voor en in de Behuizing, Westzijde in de O. Ebbingestraat alhier, door nu wijlen Mejufvr. Wedw. den Heer R. P. STRATINGH bewoond geweest, publiek worden verkocht:

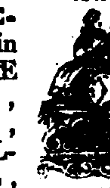

Een zeer nette **INBOEDEL**, bestaande o. a. in MAH. UITTREK- en ANDERE TAFELS, SECRETAIRES, KABINET, STOELEN, fraaije SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PENDULES, VASEN, HALVE KASTKLOK, PORSELEIN, KRISTAL, GLAS- en AARDEWERK, KOPER-, TIN-, IJZER- en BLIKGOED, best BEDDEGOED, LINNEN- en TAFELGOED, VLOERKLEEDEN, TAPIJTEN, KOOK- en ANDERE KAGCHELS, JUWEELEN, GOUD, ZILVER en verdere SIERADEN, en hetgeen meer te bezien zal zijn daags bevorens van 10—12 en van 2—5 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

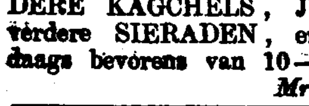

Ten overstaan van Mr. **J. J. CREMERS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op ZATURDAG den 8sten Maart 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein E. H. AALFS, voor de Ebbingepoort te *Groningen*, voor *één Saizoen* publiek worden verhuurd: Eene WONING in de groote Behuizing; — eene afzonderlijke WONING; — een Kampje BOUWLAND in 3 gedeelten, — en ongeveer 30 Bunders best OUD GROENLAND, gelegen te *Noorder-Hoogebrug*, toebehoorende aan H. H. BOSMAN, — en ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*: ongeveer 8 B. best GROENLAND, gelegen aan den *Wolddijk*, toebehoorende aan HEMME HEMMES.

ZATURDAG den 8sten Maart 1856, des voormiddags te 10 uur, zullen, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, tegen contant Geld, publiek worden verkocht:

Drie VAALMELKTE KOEIJEN, ten laste van T. KONING, te *Zuidhorn*, in den Schutstal gebragt.

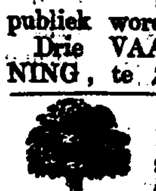

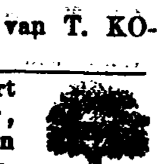

WOENSDAG den 12den Maart 1856, des voormiddags te elf uur, zal er buiten de Apoort, nabij den eersten Rolpaal, onder *Groningen*, publiek worden verkocht: Eene groote partij ESSCHEN HOUT, van diverse dikte en lengte, zeer geschikt voor Wagen- en Stoelmakers.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** Mr. **H. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van de Kinderen van wijlen H. S. GAAIKEMA, in leven Landbouwer onder *Oldehove*, op DONDERDAG den 13den Maart 1856, des namiddags te 4 uur, ten Huize van de Weduwe VOGELZANG, op *den Ham*, voor den tijd van één jaar, bij perceelen te verhuren:

56 Bunders best **GROEN-** en **BOUWLAND**, als: 4 B., 56 R. bezaaid met KOOLZAAD, 4 Bunders bezaaid met TARWE, 3 B., 75 R. bezaaid met GERST, 9 Bunders om te Bouwen, en 35 Bunders om te Hooijen en Weiden, gelegen onder *Oldehove*, *Aduard* en *Ezinge*.

BOELDAG.

Op DINGSDAG en WOENSDAG den 11den en 12den Maart 1856, telkens des namiddags te een uur, ten verzoeke en ten Huize van JAN A. KRAAI, te *Westerlee*, en deszelfs Kinderen, van:

2 PAARDEN, 12 HORENBEESTEN, 2 SCHAPEN, 2 BOERENWAGENS, KORRELWAGEN, 3 PLOEGEN, 2 EIDEN, BODDE, SLEEP, WAAIJER, ZEEVEN en verder BOERENGEREEDSCHAP, SCHUTTEN en WRINGEN, eene partij HOOI en STROO, **MELKGOEDEREN**, als: KERN, TIJNEN, BALIËN, EMMERS; voorts HUISMEUBELEN, KABINETTEN, KLOK, STOELEN, TAFELS, KOPER, TIN, BEDDEGOED, eene partij SPEK en VET, pl. m. 70 mud HAVER, 200 mud AARDAPPELEN, eene partij TURF en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen den oud-Ontvanger J. ROELOFS, op MAANDAG den 17den Maart 1856, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder W. K. NIEBORG, te *Finsterwold*, publiek te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING** en **SCHUUR, ERF** en **TUIN**, staande en gelegen nabij de Kerk te *Finsterwold*, met de daarnevens gelegen Laan, door den Erflater bewoond en gebruikt, zullende jaarlijks tot vaste huur doen *f* 15—00.

II. Den EIGENDOM van dien.

III. Zes Stukken GROEN- en BOUWLAND, onmiddellijk achter perceel één gelegen, te zamen groot 4 Bunders, 67 Roeden, 70 Ellen, in zes Perceelen, in beklemming en eigendom van verschillende grootte; — alles breeder omschreven in de Conditiën van Verkoop, die acht dagen bevorens ter lezing zullen liggen ten Verkoophuize, alsmede ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

Verhuring voor één Saizoen,

op WOENSDAG den 12den Maart 1856, des avonds te 6 uur, ten Huize van E. BOLT, te *Zuidwolde*, bij Perceelen, van 20 B. oud **GROENLAND**, om te Hooijen en te Weiden, en 2 B. **BOUWLAND**; alles gelegen te *Zuidwolde*; behoorende tot de Pastorijlanden aldaar.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** Mr. **H. VAN MARLE**, Notaris te *Middelstum*, gedenkt, ten verzoeke van de KERKVOOGDEN der HERVORMDE GEMEENTE van *Rottum*, op WOENSDAG den 12den Maart 1856, des namiddags te één uur, bij de Pastorij te *Rottum*, publiek te verkoopen: Een GEDEELTE van de **AFBRAAK** van het voormalige PASTORIJGEBOUW, bestaande in pl. m. 18 à 20 beste EIKEN- en ANDERE (waaronder **zware**) BALKEN, PLANKEN, KOZIJNS en ander HOUT, mitsgaders pl. m. 300 kubieke Ellen GROVE en andere STEMPELING, en verder eenige uitgeroeide LINDE- en ANDERE BOOMEN.

Mr. H. VAN MARLE.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, op **DONDERDAG den 13den Maart 1856** (en **niet** op MAANDAG bevorens), des namiddags te 3 uur, ten Huize van den Kastelein J. D. POLL, te *Leens*, publiek verkoopen:

Eene aanzienlijke **BEHUIZING**, waarin ruime **ZAAL** en verdere **VERTREKKEN**, met groote **SCHUUR**, waarin DOORRID, en **STALLING**; benevens de VASTE BEKLEMMING van derzelver ERF en daarbij behoorenden GROND, jaarlijks tot huur doende *f* 6—00, zijnde een van ouds en nog op heden welbeklant ***LOGEMENT*** en ***HERBERG***, en waarin tevens de ***GRUTTERS-AFFAIRE*** sedert jaren met goed succes wordt uitgeoefend.

Alles staande en gelegen te *Leens*, en in eigendom toebehoorende aan de Erven J. D. POLL.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

Verhuringen.

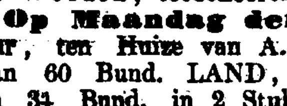

Op Donderdag den 13den Maart 1856, te 5 uur, ten Huize van de Wedw. H. B. WIERENGA, te *Wierummerschouw*, van 30 Bund. LAND, om te Hooijen en Weiden, toebehoorende aan de Wedw. K. P. WOUDA.

Op Maandag den 17den Maart 1856, te 3 uur, ten Huize van A. E. DE VRIES, te *Nieuwe Brug*, van 60 Bund. LAND, om te Hooijen en Weiden, en $3\frac{1}{4}$ Bund. in 2 Stukken, om te Bouwen, toebehoorende aan O. J. VAN ZANTEN en H. M. HOEKSEMA.

Op Dingsdag den 18den Maart 1856, te 5 uur, ten Huize van F. MEINEMA, te *Dorkwert*, van 16 Bund. GROENLAND, om te Hooijen en Weiden, toebehoorende aan de Wedw. A. BOS.

Op Donderdag den 20sten Maart 1856, te 5 uur, ten Huize van T. BOUSEMA, te *Aduard*, van 30 Bund. GROENLAND, om te Hooijen en Weiden, toebehoorende aan Mejufvrouw de Wedw. J. H. UILKENS.

J. HOMAN.

DE JAARLIJKSCHE LANDVERHURING

van p. m. 30 B. uitmuntend GROENLAND, om te Hooijen en Weiden, toebehoorende aan Mejufvrouw de Wedw. POSTHUMUS, benevens $2\frac{1}{4}$ B. om te Bouwen, bij Akkers, alles gelegen nabij *Zuidhorn*, zal plaats hebben aldaar in het GEMEENTEHUIS, op ZATURDAG den 15den Maart e.k., 's avonds om 6 uur.

Mr. H. GUICHART ABRESCH, *Nots.*

Verkooping

van eene groote partij **GEKAPTE DENNEN**, waaronder vele geschikt tot **Spanten, enz.**, op ZATURDAG den 15den Maart, op de *Poll*, te *Noordlaren*, op 6 maanden Crediet; om de veelheid der Perceelen, des morgens te 10 uur te beginnen.

J. C. VAN HASSELT.

De definitieve Verkoop der
VASTE GOEDEREN

van de Erven LIEUWE PIERS en AUKTJE WILLEMS, waaronder 25 B. uitmuntende KLIENGROND, gelegen in de nabijheid van de Grootegaster Hoofdvaart, onder *Doezum*, zal plaats hebben op ZATURDAG den 15den Maart 1856, 's namiddags te 2 uur, ten Huize van den Kastelein DE HAAN, te *Doezum*, ten overstaan van den

Notaris:
Mr. D. ROESSINGH.

Mede zal alsdan, ten verzoeke van O. HOOGEVEEN, Landbouwer te *Lutjegast*, en CONS., publiek worden verkocht:

1 B., 95 R., 30 Ellen LAND, zijnde Hakbosch, gelegen onder *Surhuizum*.

Mr. D. ROESSINGH,
Notaris.

EENE GEMEUBELEERDE BOVEN-VOORKAMER

met **SLAAPKAMER *TE HUUR***, tegen Mei, bij de Gebs. LESTRADE en COMP., tusschen de beide Markten.

Te HUUR, tegen den 1sten Mei

aanstaande: Een neringrijke **WOONKELDER** voor 't Kleine-poortje, op den hoek van het Damsterdiep. Te bevragen bij J. G. HOLTHUIS, voor 't Kleine-poortje.

Trekschuit op Stroobos

te **HUUR.** Te bevragen bij P. H. HENDRIKS, aan het Schuitendiep.

Aan Heeren Boekdrukkers!

Daar er vermoedelijk weldra een persoon (dien wij voor het *oogenblik* niet zullen noemen) rond zal gaan, of misschien reeds rondgegaan is bij de Heeren BOEKDRUKKERS alhier, om zijn **DRUKWERK** betreffende de **LOTERIJ** bij hen te laten drukken, zoo worden alle Heeren BOEKDRUKKERS in hun belang door deze verwittigd, het DRUKWERK van dien Persoon **niet** aan te nemen vóór en aleer zij INFORMATIËN daaromtrent genomen hebben bij de

Boek- en *Stadsdrukkers*
I. en J. OPPENHEIM.

MAGAZIJN VAN BEHANGPAPIER.

De ondergeteekende brengt ter algemeene kennis, dat hij op nieuw ontvangen heeft **eene groote partij BEHANGPAPIER, RANDEN** en **SCHOORSTEENSTUKKEN.** Ook is hij ruim voorzien van **SPIEGELS** in **soorten**, waarmede hij zich beleefdelijk aanbeveelt.

D. WOLDENDORP,
in de Lange-straat te *Winschoten.*

Tuinzaden en Peulvruchten,

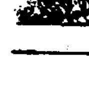

PUIK NIEUW **ROOD-** en **WIT KLAVERZAAD, LIJNZAAD, ENZ.**, te bekomen in den ***ZAADZAAIJER***, bij
G. A. RIEPMA.

Let wel!

Bij den Vleeschhouwer **J. H. JOOSTEN**, in de Gelkingestraat, zal op MORGEN, ZATURDAG AVOND eene **buitengewoon vette, zware JONGE KOE** worden geslagt, en ZONDAG aan den Balk zijn te **bezigtigen**; verzoekt gunst en rekommandatie.

Voor Marine en Koopvaardij

ziet bij **J. C. DE BUISONJÉ**, te *Vlissingen*, het licht en is alom te bekomen:

KOMPLEET HANDBOEK DER
MANOEUVRES MET ZEILSCHEPEN,

door den Baron ***DE BONNEFOUX***, Kapitein ter Zee;
uit het Fransch vertaald door

J. OUDIJK VAN PUTTEN,

onder toezigt van een **OFFICIER** der **NEDERLANDSCHE MARINE.**
Eén deel gr. 8vo, Prijs *f* 3,90.

Zijne Excellentie de Minister van Marine, aan wien dit Werk door den Vertaler is opgedragen, en vele deskundigen hebben geoordeeld, dat het de eer der overzetting allezins verdiende, en dat vooral jonge lieden die zich, hetzij bij de **Marine** hetzij ter **Koopvaardij** voor het Vak van den **Zeeman** wenschen te bekwamen, daarin eene uitmuntende **Handleiding** zullen aantreffen; gelijk dan ook reeds van het Werk bij het **onderwijs** der **Adelborsten van 's Rijks Marine** gebruik wordt gemaakt.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

Februarij en **Maart 1856.**

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
24	767,38	768,75	770,03	3,2	5,7	4,2	0,89	0,90	0,94	N.W.t.W.	W.	W.t.Z.	bewolkt.	betrokken.	betrokken.
25	773,22	772,79	770,44	3,8	6,2	3,7	0,95	0,83	0,95	W.Z.W.	Z.W.	Z.Z.W.	betrokken.	„	wein. bew.
26	765,75	765,85	768,86	5,4	7,5	4,5	0,96	0,89	0,92	Z.W.t.W.	W.t.N.	W.	„	„	helder.
27	768,82	770,35	772,46	5,2	7,6	3,3	0,97	0,83	0,95	W.N.W.	N.W.t.W.	N.W.t.W.	„	bewolkt.	„
28	773,97	773,45	773,54	4,6	6,8	5,5	0,97	max.	0,93	„	W.Z.W.	W.	„	betrokken.	betrokken.
29	773,79	774,12	774,95	3,2	4,2	2,4	0,98	0,94	0,97	N.W.t.W.	N.W.t.W.	N.W.t.W.	„	„	„
1	775,03	775,01	774,74	5,3	6,8	5,5	0,99	0,88	0,87	N.W.t.N.	N.W.t.N.	N.W.t.N.	„	„	„

Gemidd. over de maand Februarij: 761,35 — 3,7 — 0,83 — Regen 31,9 strepen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.